

Llobregós

informatiu

NÚM 17 - ABRIL - MAIG 2006



25^a

Caminada Popular

Nevada extraordinària

La matança del porc

Núm 17 - abril - maig 2006

Revista bimestral d'informació i opinió



EDITA:
Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà
Convent de Sant Antoni
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ
Tel. 670 050 347

Subscripcions i publicitat:
Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Albert Brau, Ramon Fitó, Maria Garganté, Fermí Manteca, Ferran Miquel, Maria Morros, Ramon Palou, Imma Raluy, Daniel Vidal
Coordina: Xavier Sunyer

COL-LABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Montse Graells, Noemí Mases, Montse Miquel, Marta Miramunt, Xavi Moreno, Montse Oliva, Sílvia Porta, Ramon Santesmasses, Montse Torné, Montse Vives

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO

M. Rosa Argerich, Marc Badia, M. Rosa Cardona, Miguel Martínez, Jordi Oliva, Ramon Porta, Ivan Solé

Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 12,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 2,30 Euros
Dipòsit legal: L -798-2003
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars



Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>
correu-e: info@llobregos.info

(≡) **ACPC** Membre de l'Associació
Associació Catalana de la Premsa
de la Premsa Comarcal

Llobregós és una publicació bimestral. Hi pot participar i/o col·laborar tothom que ho desitgi. El Consell de Redacció no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles, que en són els responsables. La Redacció manifesta que no està obligada a acceptar totes i cadascuna de les col·laboracions rebudes.

Portada: Voluntaris de l'APACT preparant una de les darreres caminades que trepitgen, ja fa 25 anys, la Vall del Llobregós (Foto: X. Sunyer)

Contingut



12

La matança del porc a Massoteres



26

Patrimoni a la Vall



30

La Segarra a l'Aconcagua



32

Les festes del Brut i la Bruta



52

Les cuineres del Llobregós



54

Campions d'automobilisme

Editorial

- 3 Editorial
- 5 Noticiari
- 12 ... de la Vall
- 17 Pedagogia
- 20 La salut
- 21 Salut mental
- 23 La nevada
- 26 Patrimoni a la Vall
- 28 Caminada popular
- 30 L'Aconcagua
- 32 El Brut i la Bruta
- 34 Natura a la Vall
- 36 El ventilador
- 39 Agenda
- 40 Opinions
- 46 El temps
- 47 Passatemps
- 49 Des del balcó
- 50 Llibres
- 52 La nostra cuina
- 53 Esports

... i a més, suplement de regal:
- *El Còmic de la Premsa Comarcal*

Just en aquest moment de trànsit, quan encara l'hivern potser ens voldrà amenaçar amb alguna fredorada tardana i la primavera ja ens mostra els primers senyals de la seva propera i inexorable irrupció, ens arriba aquest dissetè número de la nostra revista amb més pàgines en color. En ella hi trobareu un reguitzell de temes, notícies, opinions i reportatges que omplen de contingut les diverses seccions habituals. Un contingut que vol donar a conèixer i reflectir la nostra realitat més immediata però també propiciar una reflexió i una mirada crítica damunt la mateixa, que a voltes ens portarà a poder-nos congratular honestament d'algunes activitats i iniciatives que han reeixit plenament al llarg del temps en el seu objectiu. És el cas de les caminades populars organitzades per l'APACT que, com veureu en el reportatge, s'han convertit en aquests 25 anys en una activitat social, lúdica i divulgadora del nostre patrimoni. El seu èxit basta per expressar la seva utilitat i el nostre reconeixement.

Una altra activitat d'alguna manera similar a aquesta darrera és l'expedició que el Centre Excursionista de La Segarra ha realitzat a l'Aconcagua, que amb els seus 6.962 metres i situat als Andes, entre Argentina i Xile, és la màxima altitud d'Amèrica. Ens enorgulleix una fita d'aquesta magnitud aconseguida per gent de casa nostra. Així mateix ens dol la mort en aquesta ascensió d'un dels seus membres que es va produir uns 12 metres abans de fer el cim degut a una aturada cardíaca. Expressem el dol als seus familiars i companys d'expedició al mateix temps que ens sentim propers a ells i plorem també la seva pèrdua.

Un altre tema que destaquem és la nevada que fa poques setmanes vàrem viure a diversos indrets de la comarca i que amb més o menys intensitat ens va trasbalsar la vida en interrompre la possibilitat de circular per carretera. Aquí ressaltem l'aspecte més lúdic o estètic de la neu que alguns hiverns ens visita.

Altres temes a destacar són el carnaval de Torà així com els temes que tracten en aquest número les seccions habituals com la del patrimoni a la vall, la dedicada a la natura, la salut o les notícies esdevingudes a tots els pobles i poblats que conformen la Vall. En definitiva esperem que la varietat de temes que us proposem us permeti gaudir de la lectura en aquest entrar de primavera.



www.llobregos.info



AMB EL SUPORT DE



Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura



INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida



COOPERATIVA
D'ARTESA

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

LA CASA DEL
PA I LA COCA

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

castellfollit de riubregós
(barcelona)




Enriqueta
peruqueria unisex
perfumeria

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)



PERETÓ
Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA

Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS



Restaurant - Bar
Cal Bosch

Tel. 973 47 32 12 - 25287 Ardièval de Pinós (Solsonès)
Els dilluns tanquem, excepte els festius


JOSEP ALARCON BERNAL
FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT



EL CONFORT
La calefacció de terra amb aigua, imita el calor d'una forma natural, de baix a dalt, ràpida per la qual es considera com la calefacció ideal, permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou



Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana

tel. 973473405

El conseller Huguet de visita a Castellfollit de Riubregós

El Conseller d'Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya va visitar el 17 de febrer el municipi de Castellfollit de Riubregós. Va ser rebut per l'alcalde Xavier Guillén i la resta de membres del consistori. També hi van ser presents alcaldes de municipis veïns com Calaf, Sant Pere Sallavinera i Calonge de Segarra.

Huguet va visitar el Priorat de Santa Maria i la casa de colònies, lloc on s'hi preveu portar a terme un important projecte de remodelació.

Xavier Guillén va obsequiar el Conseller amb el llibre de l'historiador local Joan Farell, que recull la història del municipi, amb un exemplar del darrer número de Llobregós Informatiu i un altre de la guia turística editada per la nostra revista. *Marta Querol*

FOTO: MANUEL HIDALGO



Iniciades les obres a Vallferosa

Finalment, i després d'haver-se anunciat repetidament a la premsa en els darrers dos anys, tot sembla indicar que properament s'iniciaran les obres de restauració de la torre de Vallferosa.

La rehabilitació consistirà en la impermeabilització de la coberta de la torre, la renovació dels accessos a l'edifici i el tancament de l'esvoranc que hi ha a la base. L'INCASOL ha adjudicat l'obra a l'empresa Trac Vertical SL per 103.074 euros, la qual ha d'executar-la en un termini màxim de 6 mesos. *Xavier Sunyer*



L'EIN del Llobregós senyalitzat

El Consell Comarcal de la Segarra ha completat la senyalització de l'Espai d'Interès Natural de la Vall del Riu Llobregós amb la instal·lació de rètols en indrets visibles, on es dona informació de la fauna, la flora i de la formació geològica de la zona. A més s'han senyalitzat tres itineraris que es poden recórrer a peu o amb BTT.

Aquest paratge protegit és l'únic que existeix a la comarca de la Segarra. Ocupa una superfície total de 1.030,4 ha i afecta els municipis de Biosca (86,89 ha), Massoteres (33,37 ha), Sanaüja (904,28 ha) i Torrefeta i Florejacs (5,88 ha). *Xavier Sunyer*



L'APACT apuntala Sant Martí de Llanera

XAVIER SUNYER

El passat 18 de març voluntaris de l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà van apuntalar el teulat de l'església gòtica de Sant Martí de Llanera, on la nevada de finals de gener havia accelerat el deteriorament de les bigues de fusta fins al punt que l'enderroc de l'estructura es preveia imminent.

Aquesta acció d'urgència es va portar a terme per decisió de l'Assemblea de l'entitat després de valorar la manca d'interès que ha causat en l'Ajuntament de Torà la denúncia de l'APACT sobre el mal estat de l'edifici.

L'Església de Sant Martí de Llanera, com ja ha publicat LLOBREGÓS INFORMATIU, és un edifici gòtic que pertany al Bisbat de Solsona, però que va deixar de ser parròquia fa molts anys. L'APACT considera que és un patrimoni valuós que no s'ha de deixar perdre, ni pels elements meteorològics, ni per la desídia d'aquells que en tenen la responsabilitat. *Xavier Sunyer*



Concert solidari

El dissabte 4 de març es va realitzar un concert de solidaritat amb el jove de Torà detingut l'1 d'abril sota la Llei Antiterrorista i pendent de judici a l'Audiència Nacional i amb els joves de l'Hospitalet.

El concert, amb Kuraia, La Kinki Beat, Pirat's Sound Systema i Maria y sus cogollos, va ser tot un èxit d'organització i una demostració de solidaritat.

Unes 800 persones d'arreu van desplaçar-se fins a Tàrrrega a fi de demostrar la seva solidaritat amb el jove de Torà. Per altra part, el dia anterior també s'havia realitzat un concert de solidaritat amb la mateixa finalitat a l'Hospitalet del Llobregat. *Fermí Manteca*



Artesania a Ivorra



Per segon any consecutiu, el col·lectiu de dones d'Ivorra ha organitzat uns tallers de treballs manuals i artesanía, consistents en obres de pintura sobre vidre i sobre fusta, així com la decoració i restauració de diferents peces.

Sota la direcció i monitorització de Núria Miralles, es reuneixen un dia a la setmana per tal de portar a terme aquesta iniciativa, a la qual s'han afegit aquest any altres dones d'altres municipis del Llobregós.

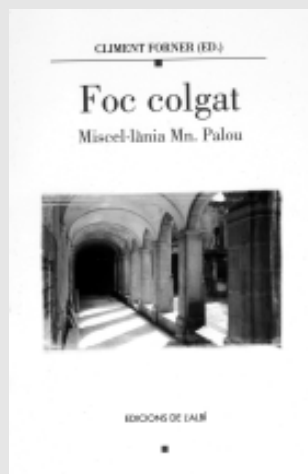
Aquesta activitat s'emmarca dins les iniciatives d'omplir els espais de lleure amb tasques que poden aportar una socialització i un benefici de maduració personal i d'autoestima, a través de l'artesanía i la creativitat de cada una. *Fermí Manteca*

Presentació d'un llibre sobre Mn. Antoni Palou

El dissabte dia 29 d'abril a les 6 de la tarda se celebrarà a la Biblioteca Municipal Sant Jordi de Torà la presentació del llibre «*Foc colgat*» que és una espècie de miscel·lània d'articles, poesies i records de Mn. Antoni Palou i Pujol (Torà 1918, Solsona 2001).

La publicació d'aquest treball de reconeixement envers la persona de Mn. Palou com a sacerdot, poeta i professor del seminari de Solsona ha estat possible gràcies a l'empenta del reverend Climent Forner, rector de Serrateix, i de l'editor en Jaume Huch, d'Edicions l'Albí.

La presentació de l'acte correrà a càrrec de Mn. Fermí Manteca i comptarà amb la presència del responsable del treball, el referit Climent Forner, de l'editor, Jaume Huch, així com també d'alguns familiars de Mn. Palou, una representació de l'Ajuntament de Torà i alguns sacerdots que van ser deixebles seus a l'etapa de professor al seminari de Solsona. *Albert Brau*



Urbanització del nucli urbà de Castellfolit de Riubregós



L'Ajuntament de Castellfolit de Riubregós ha anunciat un concurs públic que té per objecte la contractació de l'obra d'urbanització del nucli urbà, 4a fase.

L'obra abasta l'arranjament dels carrers Sant Roc, Carrer Major i la Plaça de sota el Castell. Es tracta de renovar el clavegueram i la xarxa d'aigua potable, soterrar el subministrament elèctric, netejant els carrers i façanes de les cases de cablejat, i renovar el paviment dels carrers donant un aire més rústic lligat a l'entorn històric i al projecte municipal de turisme rural.

El pressupost de les obres és de 231.798,13 euros, finançat en un 80% pel departament de Governació de la Generalitat i la resta per la Diputació de Barcelona.

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau n° 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil n° 1, 2on, 4º edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

Ajuts a la gent gran a Calonge i Castellfollit

Els municipis de Calonge de Segarra i Castellfollit de Riubregós conjuntament amb altres municipis petits de l'Alta Anoia han sol·licitat el projecte "Auxiliars de la Il·lar, Alta Anoia" per poder atendre les necessitats domèstiques de la gent gran.

El mes de juny de 2005 l'àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona va aprovar el projecte SADIBA a partir del qual es va detectar un creixement del deteriorament de les persones grans amb la conseqüent problemàtica de poder atendre les necessitats domèstiques.

Els objectius del projecte són ampliar la cobertura i cartera del servei d'ajuda a domicili dels serveis socials, atenent les necessitats domèstiques de la gent gran, detectant l'estat de la vivenda i millorant el seu benestar.

El seguiment tècnic i la coordinació del projecte anirà a càrrec de la treballadora social dels municipis.



Visita del delegat de Turisme a Massoteres

GLÒRIA SALA



Vidal Vidal, director dels Serveis Territorials de Comerç, Turisme i Consum a Lleida, es va desplaçar el dia 7 de març a Massoteres, on va convocar una roda de premsa per presentar nous projectes turístics per a la comarca de la Segarra que disposen del suport del seu Departament.

Durant la seva visita va estar acompanyat pel president del Consell Comarcal, Adrià Marquilles; els alcaldes de Biosca i Massoteres, Josep Freixas i Joan Vidal, respectivament, i tècnics comarcals de turisme.

La trobada es va iniciar al Mas del Sot, on s'han instal·lat dos plafons informatius de les particularitats geològiques, botàniques i faunístiques de l'Espai d'Interès Natural (EIN) de la Vall del Llobregós i que serà el punt d'inici de tres itineraris per la zona.

Posteriorment va anar a l'Ajuntament de Massoteres, on va tenir lloc la roda de premsa, va visitar el poble i es va quedar a dinar al restaurant. *Dani Vidal*

Sanaüja arregla un antic camí medieval

ANTONI MONTOIG

L'Ajuntament de Sanaüja ha dut a terme el projecte de neteja i arranament de l'antic camí dels Escots, un camí medieval -i amb un probable origen romà força ben conservat i característic pel seu empedrat- que va donar lloc al topònim d'"Escots" (relacionat amb "cots", pedres).

Per tal realitzar aquesta intervenció l'Ajuntament s'ha acollit als plans ocupacionals del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, la qual cosa ha permès la contractació de tres persones per realitzar la feina de neteja i arranament d'aquest espai situat entre els turons del Castell i de Rocabandera, formant una petita vall que compta amb un gran interès arqueològic i paisatgístic. *M. Garganté*



Calonge de Segarra, Festa del Panellet

Com ja és habitual, el dia 17 d'abril, Dilluns de Pasqua, Calonge de Segarra celebra la Festa del Panellet.

Els actes, a l'entorn de l'església de Santa Fe, s'iniciaran a les 11 del matí amb l'exposició i venda de productes artesans, fireta que s'ubicarà sota la carpa.

A les 12 del migdia se celebrarà l'eucaristia seguida d'una cantada de cançons popular i diferents estils a càrrec de la coral Mare de Déu del Portal de Els Prats de Rei.

Acte seguit es farà la benedicció i repartiment dels panets. Se n'espera repartir entre 1.200 i 1.400 com cada any. En aquesta ocasió les dues cases que fan el pa son Les Vidales i Els Pilots.

I acabarà l'acte amb l'actuació d'un grup d'animació (encara per concretar) i que esperem ens farà passar una bona estona.



Diguem, doncs, que esperem a tothom dels pobles i comarques veïnes que ens acompanyin a la Festa del Panellet, el Dilluns de Pasqua. *Ramon Fitó*

Més parcs eòlics



El Diari Oficial de la Generalitat ha publicat la resolució d'atorgament a l'empresa Vestas Eòlica SAU de l'autorització administrativa per a la construcció de 3 nous parcs eòlics a l'alta Anoia.

Els parcs afecten els municipis de Pujalt, Veciana, Copons, Argençola, Calonge de Segarra i Prats de Rei.

En total acolliran 56 aerogeneradors de 2.000 KW de potència unitària, formats per torres tubulars de 105 metres d'alçada i rotor de tres pales de 90 metres de diàmetre.

La plataforma «Salvem l'Anoia» havia efectuat al·legacions oposant-se a la construcció dels parcs, en base a la biodiversitat d'aquesta zona, a les espècies d'animals que ocupen el territori i a l'interès turístic de la comarca. *Xavier Sunyer*

*Al servei de la comarca
des de 1895*

Telèf. 938698019

Floristeria 938680301

ah

AGRIPLANT HUGUET

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria

Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Figueras a Jorba s/n
08260 DALAÍ

Telèfon 659 63 30 20



"la Caixa"

Torà

Pl. de la Creu - Av. Solsona

25750 Torà

Tel. 973 47 34 10

Fax 973 47 38 15

E-mail: oficina.4378@lacaixa.es



Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS
Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807



Hostal de Pinós

973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373



Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA



mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/ Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) - Tel./Fax 93 868 04 28

CONSTRUCCIONS



J. Antoni Parra

C/ Vilàs, s/n • Tel. 973 47 60 78 • SANAÛJA

GROUP
FURAS 

Furas, S.A. Cables & Cordsets

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santo Colomando, 15
Tel. i Fax 93 863 02 76
08280 CALAF

Sanaüja vol recuperar el futbol

El propassat 17 de març va tenir lloc a l'Ajuntament de Sanaüja una reunió per tal de tornar a recuperar el club de futbol. Tot i que durant la reunió encara no es va formar una junta definitiva, la voluntat de l'Ajuntament, contribuint a arreglar els vestidors, i l'empenta d'una nombrosa representació de sanaüjencs disposats a recuperar l'entitat, poden fer que el C.F. Sanaüja torni a ser una realitat.

Un incentiu important a l'hora de voler recuperar el futbol ha estat la gran quantitat de joves del poble disposats a participar del projecte; en cas de formar-se un equip es calcula que vuit o nou jugadors podrien ser de Sanaüja. Aquesta conjunció d'elements pot propiciar que l'emoció torni finalment a les tardes del diumenge. *M. Garganté*



Ja és a punt la nova Llar d'Infants de Sanaüja

Sanaüja ha estrenat la nova Llar d'Infants, ubicada entre l'escola pública i la pista poliesportiva. L'edifici té capacitat per acollir quinze nens i nenes d'edats compreses entre quatre mesos i tres anys.

La Llar d'Infants ofereix el seu servei de dilluns a divendres de 10 a 13 h i de 16 a 19 h entre els mesos de setembre i juliol. *M. Garganté*



MARIA GARGANTÉ

Arranjament del camí de Prades a Castelltallat

Recentment s'han iniciat els treballs d'arranjament dels dos kilòmetres de camí que uneixen el poble de Prades de la Molsosa amb Castelltallat, del municipi de Sant Mateu de Bages. Les obres que duu a terme el DARP consistiran en un reforçament del ferm amb aportació d'uns 15

centímetres de tot-u al llarg del camí així com en la compactació del mateix, ja que el seu estat havia empitjorat molt amb les pluges de l'hivern. Al mateix temps s'aprofitaran les obres per revestir alguns trams de cuneta amb obra de fàbrica per tal d'afavorir l'evacuació correcta de l'aigua i evitar posteriors desperfectes.

També està previst netejar les voreres de les esllavissades que s'han produït en els darrers mesos degut a les abundants pluges, així com protegir alguns trams de camí especialment perillosos amb baranes. Les obres, finançades totalment pel DARP, formen part de les tasques de manteniment que aquest departament realitza periòdicament als camins que estan assignats a la seva gestió. Concretament aquest camí va ser renovat totalment en el seu traçat l'any 2002 realitzant-se en aquell moment el moviment de terres que va permetre adaptar-lo a les característiques que el seu ús actual requereix. *Ferran Miquel*



FERRAN MIQUEL

MASSOTERES CELEBRA EL CARNAVAL AMB LA MATANÇA DEL PORC



En diversos pobles i ciutats catalanes és costum de fer grans àpats, generalment a base de derivats del porc, per celebrar el Carnaval i com a preludi a l'entrada de la Quaresma, període que, segons l'estètica cristiana tradicional, és exempt de carn i abundant de dejunis i abstinències.

L'origen de la Matança del porc per Carnaval a Massoteres no prové

de cap antic costum que hagi perdurat fins als nostres dies, sinó que es va iniciar ara fa catorze anys com una manera de celebrar tots els veïns del poble la festa del Carnestoltes.

Avui en dia ha esdevingut també una manera de donar a conèixer de forma popular una feina -la matança- que es fa a l'hivern i que antigament representava el subministrament anual per a tota una família. Cada vegada són menys les cases en què perdura el costum de matar un porc i més la gent que desconeix tot aquest procés.

Així, cada diumenge de Carnaval els habitants de Massoteres es reuneixen i tothom contribueix en el procés de convertir les diferents parts del porc matat al matí en un succulent àpat per al migdia.

Tothom, des dels més experts als que no ho havien vist mai, treballen conjuntament a tallar, descarnar, trinxar, amassar, embotir, coure... que s'acaba finalment amb un dinar de germanor al local social, on el diumenge 26 de febrer es van aplegar un centenar de comensals.

El dinar va cloure amb una lectura de poemes a càrrec de Joan Ramon Marbà, que en va dedicar un d'original a la jornada que va viure en primera persona.





Tothom, des dels més experts als que no ho havien vist mai, treballen conjuntament... per acabar finalment amb un dinar de germanor



Taller SANTI
SANAÜJA



Crta. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)



Pintors

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163



BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORÀ - Tel. 973-473.155

GESTORIA LABORAL - FISCAL
ASSEGURANCES COMPTABILITATS



LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 889 82 40

08280 CALAF



JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43

TORÀ (Lleida)

Perruqueria
Ma. Elena

Perruqueria Home - Dones

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91

TORÀ



FORMIGEST S.L.

CONSTRUCCIONS

Plaça del Vall, - 25750 TORÀ (Lleida)

QUEVIURES &
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA
C/ VALL, 4

TEL. 973 473 006
TORÀ (LLEIDA)

assessoria

COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teletime.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

UN PERSONATGE DEL SEGLE XVI, AMB REPERCUSSIONS ALS LLOBREGÓS

Enguany es compleix el 5è centenari del naixement de Francesc Xavier, un personatge important nascut al famós castell de Xavier, al peu dels Pirineus navarresos, el dia 7 d'abril del 1506. Va estudiar a la universitat de París i allà va conèixer l'ignasi de Loiola, un altre basc que va fundar l'orde dels Jesuïtes, a la qual va pertànyer també Francesc Xavier.

En un viatge a Terra Santa, Xavier es va quedar

poder realitzar, ja que va morir abans d'entrar-hi, el dia 2 de desembre de 1552.

Va ser declarat sant l'any 1622 i la seva fama es va estendre per tot el món. Només a Catalunya és venerat en més de 300 pobles, molts d'ells de la Vall del Llobregós.

Van ser els jesuïtes qui van escampar pels nostres pobles la devoció a aquest sant durant la segona meitat del segle XVII i part del XVIII i van propagar arreu el prestigi d'aquest personatge que viatjà per tot el món i es va guanyar la fama d'ajudar els més necessitats en un temps difícil, en què la globalització ni se somiava.



Retaule barroc de Santa Maria d'Ivorra, on estava representat Sant F. Xavier

a Venècia atenent amb zel i heroïcitat els empestats de l'hospital d'incurables d'aquella ciutat. Ell mateix va emmalaltir i, un cop curat, es va traslladar a Bolònia.

Aprovada la Companyia de Jesús (Jesuïtes) pel papa Pau III en 1540, Xavier va ser cridat a Roma, per després ser enviat a les Índies on es va prodigar en accions a favor dels més pobres, malalts i desfavorits. Va passar també per poblacions de l'Àfrica, com ara Cap Verd, Guinea o Moçambic, així com per Goa, Malaca i les illes Moluques, arribant inclús al Japó. La seva il·lusió era anar també a la Xina, cosa que no va

Torà: l'any 1740 es crea una fundació i un novenari dedicat a Sant Francesc Xavier. Consten també documents testamentaris que esmenten la devoció a aquest sant.

Sanaüja: també data del segle XVIII la devoció a Sant Francesc Xavier a la parròquia de Sanaüja i la construcció d'un altar i una imatge dedicat a aquest personatge.

Claret de Figuerola: es conservava una relíquia del sant i es cantaven els goigs: *"Vostra sagrada relíquia / en Claret és venerada, / i la vostra vida lloada...!"*

Sant Serni del Bosch: sufragània de Cellers, contenia tres estàtues, Sant Serni, Sant Josep i Sant Xavier.

Ivorra: a l'altar major del Santuari de Santa Maria, al retaula que desaparegué en la guerra civil, estaven representats Sant Ignasi de Loiola i Sant Francesc Xavier.

Vallferosa: a l'església parroquial hi havia un quadre que representava el nen Jesús, amb Sant Ignasi a una banda i Sant Xavier a l'altre.

MTM ADVOCATS

Dret de família - mercantil - successions



Ens desplaçem on et vagi millor

93 869 98 20

EMIGRACIÓ I IMMIGRACIÓ

ALBERT BRAU I BAGÀ

Tenim pensat fer algun dia un estudi seriós i documentat respecte d'aquest fenomen de la immigració a la nostra comarca i als nostres pobles. A manera d'anticipació avui només faré un lleu comentari.

Aquest fenomen que sembla trasbalsar la nostra manera de viure i que ens presenta uns horitzons insospitats fins fa poc temps, és com un senyal d'avis

i la socialització dels desplaçaments, pateres a part. L'allau que arriba al primer món, on nosaltres tenim la fortuna de viure, igual ve de l'Àfrica, de l'Est d'Europa, de l'Orient llunyà i també del Centre i Sud Amèrica, tant se val.

I més enllà de tot aquest bagatge cultural aportat per tots aquests corrents, que de grat o per força han modulats la nostra manera de ser, s'arriba a mitjans del passat segle XX, quan s'estableix el corrent immigratori d'andalusos, murcians, gallecs i extremenys que arribaven massivament a Catalunya buscant una vida millor. Ja sabem que no és el mateix d'avui, però aquella gent peninsular que arribava a casa nostra anava a la recerca d'una vida més digna i tenien la mateixa motivació d'aquests immigrants d'ara. ¿És que no ens recordem de tants catalans i espanyols que van emigrar, cap als anys 60, acabada la segona guerra mundial, a l'Europa Central perquè aquí les



coses no pintaven massa bé? ¿I aquells altres que al llarg del segle XIX i principis del XX van marxar a Centre i Sud Amèrica per les mateixes raons? ¿Tan flacs de memòria ens estem tornant? ¿És que el fet migratori no és una constant a la història de la humanitat?


pel nostre primer món. I no podem mirar-ho amb indiferència, girant la vista cap a una altra banda. No fem cap descobriment en deixar constància que Catalunya és des de segles enrere una cruïlla de civilitzacions i una terra marcada pels corrents més diversos de pobles i races que li han donat la configuració actual, entre altres: els fenicis, els romans, els àrabs i els jueus. No ha d'estranyar-nos el més mínim això que ara estem vivint, amb l'afegitó de l'enorme diferència entre els mitjans pretèrits i els de l'actualitat, en plena eclosió de la tecnologia, els mitjans de comunicació, el domini espacials, la globalització que s'estén a marxes forçades, la facilitat d'informació

Els poders públics hauran de prendre les mesures adients per canalitzar degudament aquesta allau que no s'atura, però sense perdre de vista que tots aquells que truquen a les portes del nostre món són persones a la recerca d'una vida més digna, més humana i que tenen idèntica o semblant motivació a la que tenien tants catalans i tants espanyols que en un moment determinat van accedir a la condició d'emigrants.

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83



FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC



Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÜJA (Lleida)

COM FEM ELS DEURES?

MONTSE MIQUEL ANDREU
PEDAGOGA



El més normal és que el nostre fill arribi a casa i, després de berenar i explicar allò que ha fet durant el dia a l'escola, o no, es posi a fer deures. D'entrada costa molt instal·lar-se, obrir els llibres, mirar l'agenda, agafar allò que es necessita... Com que som a prop d'ells acabem per agafar l'agenda i organitzar-los-hi nosaltres. Llavors, com que encara som allà, caiem en la temptació de llegir el primer exercici i preguntar-li si l'entén. Com que el nostre fill ens veu tan ben disposats aprofitar l'ocasió i ens diu que no ho entén. Nosaltres, ens hi esforcem i li expliquem allò que diu que no sap fer. I així fins que els deures s'acaben i tots malhumorats pleguem les

coses i ens preguntem: "si a l'escola t'ho han manat per casa... és que ja s'ha explicat i ho poden fer sols, oi?" I així, un dia rere l'altre, el nostre fill es va acostumant a tenir sempre algú a la seva disposició per consultar-nos qualsevol cosa abans de fer l'esforç d'obrir el llibre.

Sovint creiem que no estem prou hores amb els nostres fills i el fet d'estar amb ells fent els deures tranquil·litza les nostres consciències. No ha de ser així. Sense voler estem deixant els nostres fills sense la possibilitat de ser autònoms, d'aprendre a organitzar-se ells sols i poder rectificar i millorar aquells aspectes que ells veuen que no estan prou bé o que no els han sortit com ells esperaven. És una manera d'anar adquirint responsabilitats. El que si podem fer és planificar el temps que necessita per fer-los correctament i també ensenyar-li a repartir el treball en funció dels dies que tingui per realitzar-lo. A mesura que sigui possible, els pares haurem de despreocupar-nos d'allò que necessita perquè sigui ell qui prengui la iniciativa i sigui conscient que ningú li resol allò que ell és capaç de fer.

A casa ens corresponen les relacions entre pares i fills i germans (si n'hi ha) que impliquen l'adquisició dels hàbits personals, des d'aprendre a cordar-se les sabates fins a endreçar i ordenar les coses, jugar, col·laborar i participar en les tasques de convivència familiar, deixar el que estem fent per escoltar, procurar que les estones que estem amb els nostres fills, encara que siguin curtes, tinguin qualitat i ser conscients que, si el busquem, sempre hi ha un temps per a cada cosa.

Garrofé
Joleria
Fluvià nº 3
Guissona
Telèfon 973550320

un cop de mà
suport pedagògic
Montse Miquel Andreu,
pedagoga
Pl. de la Plana, 2 baixos
25210 - GUISSONA
Tel. 973 551 692
Reforç especialitzat de tots els aprenentatges

TEATRE DE CASTELLFOLLIT A IVORRA

Per la Candelera, amb motiu de la Festa Major d'hivern, Ivorra va acollir una representació teatral a càrrec del grup de teatre "Els Cavallers", de Castellfollit de Riubregós. L'obra representada va ser "La Carbonera", en una adaptació feta per Carme Sala, directora de la companyia.

El grup de teatre de Castellfollit va interpretar a la perfecció aquesta obra clàssica, en la seva primera sortida fora del seu municipi. La sensació de professionalitat i d'una bona posada en escena va entusiasmar els assistents que van omplir la sala d'actes del local social d'Ivorra. El que més va cridar l'atenció i va deixar un bon regust de cosa ben feta, va ser que es tractava d'aficionats que, amb la seva bona voluntat, l'esforç per representar una obra teatral i l'espontaneïtat que emanava de cada escena, feien delir la quantitat de gent que van assistir-hi.

Una bona iniciativa que recupera la tradició teatral de molts dels nostres pobles.



- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

www.casamagi.com
cosco@viladetora.net

*és ben trist néixer "toç"
maleeixco el destí
que m'ha fer tan fastigós,
tan lleig, tan somno i "garró",
però sobretot, tan gustós.*

J. Vilagran 1991

QUATRE GENERACIONS AL SERVEI DEL CLIENT

Plaça de la Creu, 7 - Tel. 973 473 051 - 25750 TORÀ (16094)



**Una bona iniciativa que recupera
la tradició teatral de molts dels
nostres pobles**



SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

UNA DIETA EQUILIBRADA, LA MILLOR PREVENCIÓ

La relació entre el càncer i l'alimentació és un fet. Tot i que els seus límits no estan encara molt definits, en la dècada dels 80 es va establir que al voltant del 35% dels càncers tenien el seu origen o estaven vinculats amb l'alimentació. A partir de llavors s'han multiplicat els estudis en la matèria i en 1997 es va publicar un exhaustiu informe titulat "*Aliments, nutrició i prevenció del càncer: una perspectiva global*", publicat

pel Fons Internacional per a la Investigació del Càncer i l'Institut Americà per a la Investigació del Càncer. En aquest informe s'estableix que l'adopció d'uns hàbits alimentaris més sans poden reduir el nombre de casos anuals en tot el món entre un 30% i un 40%. Si se li afegeix deixar de fumar, els percentatges de reducció passarien al 60%-70%.

DECÀLEG DE RECOMANACIONS PER A PREVENIR EL CÀNCER

Les recomanacions dietètiques que han anat sorgint sobre la prevenció del càncer es basen en una alimentació equilibrada que, a més, contribueix a millorar la qualitat de vida de la població general.

1. Aconseguir o mantenir un pes saludable mitjançant la dieta.

2. Incloure un mínim de 400 g d'hortalisses i de fruites diàries variades. Verdura com a primer plat o ingredients dels segons, una amanida i 3 fruites al dia.

3. Menjar diàriament cereals (preferiblement integrals), llegums i patates, i limitar el consum de sucre comú o sucre blanc.

4. Consumir peix o aus (de 3 a 4 vegades per setmana) i reduir la freqüència de consum i la ració de carns a 120-130 g per persona (de 3 a 4 vegades per setmana).

5. Prendre amb regularitat productes lactis moderats en greixos (desnatats o semidesnatats).

6. Moderar el consum d'alcohol. La combinació d'alcohol i tabac augmenta el risc de càncer bucal, de laringe i d'esòfag.

7. Reduir el consum de las carns més greixoses i dels derivats carnis (embotits,

patés...).

8. No abusar d'aliments salats i restringir la sal a la cuina i a la taula. El consum total ha de ser inferior a 6 g al dia.

9. Limitar els aliments fumats i adobats casolans. El fumat natural provoca la formació de substàncies cancerígenes. Estudis epidemiològics internacionals suggereixen que les poblacions que consumeixen dietes riques en aliments fumats, salats i adobats, presenten major incidència de càncer d'esòfag i estómac.

10. Seguir mètodes de cocció adequats:

- Fregir els aliments a la temperatura adequada, no usar l'oli sobreescalfat i no reutilitzar-lo gaires vegades. Es recomana l'oli d'oliva (és el que millor resisteix les altes temperatures sense descompondre's).

- No abusar de les graellades o la barbacoa perquè quan el greix es fon sobre les brases es formen substàncies cancerígenes.



Fàbrica de làmpades - Torà
Tel. 973 468 100

Làmpades de
tots els estils
a preus
excepcionals

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2
tarda de 3 a 3/4 de 7
dissabte de 10 a 1

ELS TRASTORNS MENTALS EN MENORS CREIXEN UN 25% EN CINC ANYS



Els centres de salut mental infantil i juvenil de la xarxa d'assistència pública de Catalunya van atendre 31.884 nens i adolescents (de 0 a 18 anys) afectats per diferents trastorns mentals durant l'any 2004. Aquest volum de casos suposa un increment del 24,5% en tan sols cinc anys. Trastorns d'adaptació, neuròtics, emocionals o d'hiperactivitat són els més freqüents i sovint van acompanyats de problemes d'addicció a drogues, com ara el cannabis i la cocaïna.

La directora del pla director de salut mental i addiccions del departament de Salut, Cristina Molina, va atribuir aquest gran increment de menors que pateixen algun trastorn mental a dos factors: d'una banda, la dotació de més recursos per a la salut mental, que ha permès detectar molts casos que abans no es diagnosticaven, i, de l'altra, la consolidació d'una sèrie de "components socials" que afavoreixen aquest tipus de patologia. Segons Molina, "es tracta d'un fenomen reconegut per l'Organització Mundial de la Salut que afecta tots els països desenvolupats".

Per la seva part, la consellera de Salut, Marina Geli,

va recordar que sovint "no és clar què es produeix primer: el trastorn mental o l'addicció". L'únic estudi disponible, dut a terme a partir dels 168 pacients de 12 a 18 anys tractats en primera visita al servei de psiquiatria del Clínic el 2004, mostra que el 57% dels adolescents també consumien alguna droga.

El fet que els trastorns mentals i el consum de drogues vagin tan sovint de la mà ha obligat a canviar el model assistencial. El pla director de salut mental que el departament ha començat a desplegar preveu que el tractament de les addiccions i el de la patologia psiquiàtrica deixin d'oferir-se a través de circuits separats. De moment, només dos hospitals compten amb aquest nou model integral: l'Hospital Clínic i el de la Vall d'Hebron, ambdós de Barcelona.

Segons la cap del servei de psiquiatria infantil del Clínic, Josefina Castro, el consum de substàncies pot afavorir l'aparició de trastorns mentals, com ara la psicosi. Alhora també s'ha comprovat que el fet de patir certs trastorns predisposa a enganxar-se a determinades drogues.

gran SOL
RESTAURANT
especialitzats en banquets

www.restaurantgransol.com
Carretera de Manresa, 100
25280 Solsona (Lleida)
973 48 10 00

FORNERIA
Argerich
Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

TALLERS *Garfred*
Garfred

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

Josep Viladrich

Paintura i Decoració

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

- Fred industrial i comercial
- Instal·lacions
- Manteniment i reparacions
- Instal·lacions d'aire condicionat
- Rètols lluminosos



C/ Convent, 12
25750 TORÀ

Tel. i Fax. 973 473 387

 **Gimnàs
TORÀ**

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja 

Al seu servei

Plaça La Creu, s/N
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

"cal xandri"

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF



EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)



Restaurant Cal Borres

Plaça Major nº 1

Biosca (tel. 973473632)

Menú de dilluns a divendres

Cap de setmana carta

Dimecres, descans setmanal

NEVADA EXTRAORDINÀRIA AL LLOBREGÓS

L'hivern del 2006 serà especialment recordat per la nevada extraordinària amb la qual la meteorologia ha obsequiat els nostres camps. Dos dies nevant per assolir mig metre de neu han generat uns paisatges diferents i una visió de la nostra Vall insòlita i inaudita. Presentem una col·lecció de fotografies, com aquesta nocturna de Massoteres, col·laboració de Marta Vidal

NEVADA EXTRAORDINÀRIA AL LLOBREGÓS

XAVI SUNYER



Una joguina per a la canalla

Que nevi a l'hivern és cosa normal i desitjable, ja que representa una aportació d'aigua ben caiguda que saona els camps i es va filtrant en les aigües freàtiques. Però no tots els hiverns són iguals. N'hi ha que no deixen veure ni un sol floc d'aquest element meteorològic i molts anys la neu és tan minsa que amb prou feines podem dir «vista i no vista».

Aquest hivern de 2006 ha estat generós amb la nevada que va caure durant l'últim cap de setmana de gener. Vam tenir un promig de 50 cm de neu que va perdurar durant molts dies en els nostres camps. A desgrat dels inconvenients en el trànsit de persones i vehicles, els beneficis per a la natura són evidents.

XAVI SUNYER



Vallferosa es vesteix de blanc



Dificultats a les carreteres

XAVI SUNYER

XAVI SUNYER



El priorat de Castellfollit



Sanaüja, sota la neu

ANTONI MONTROIG

FRANCESC CEPERO



El pla del Sant Dubte d'Ivorra



Sol de neu des d'Ivorra

HERI MIQUEL

MIQUEL PARRAMON



Esquiant per la pista principal de l'EIN del Llobregós

XAVI SUNYER



El riu Llobregós envoltat de neu al seu pas per l'EIN

XAVI SUNYER



Vista de la Vall des de Talteüll

MIQUEL MARINA



Massoteres abrigada per la neu

ANTONI MONTROIG



Els canelobres penjants a Sanaüja

XAVI SUNYER



La plaça del Vall de Torà

XAVI SUNYER



Carretera colgada per la neu a Selvanera

DOS SANTUARIS DE LA VALL DEL LLOBREGÓS

Els santuaris constitueixen un cas ben especial de religiositat popular, que sovint els fa predilectes dels feligresos, enfront de les més solemnes i "oficials" esglésies parroquials. Molts d'aquests santuaris tenen el seu origen en un fet suposadament extraordinari -la troballa d'una imatge, la salvació d'una pesta- i l'obra construïda és la commemoració d'aquest fet i l'acció de gràcies per part del poble, la qual cosa fa que existeixi aquest vincle tan especial. La major part dels santuaris del Llobregós són dedicats a la Mare de Déu, i és durant la primavera que s'hi concentren el major nombre d'aplecs, així com les freqüents invocacions per tal de protegir les collites.

Santuari de la Mare de Déu del Pla

Aquest santuari sanaüjenc comparteix topònim amb el santuari de la Verge del Pla i de Sant Pelegrí de Biosca, però el seu aspecte es distancia de la tipologia habitual de santuari rural que tant prolifera a les nostres terres. El de Sanaüja, malgrat tenir també el seu origen en una marededéu trobada en temps remots, respon avui a una magnífica -per les seves dimensions- església conventual del segle XVIII, ja que els frares agustins calçats hi establiren un convent durant el segle XVII, gràcies a una deixa testamentària.

Extraiem de Narcís Camós una descripció de l'antiga imatge de la Mare de Déu del Pla, probablement desapareguda durant la Guerra Civil (la imatge actual fou portada a l'altar en els anys posteriors a la guerra). *"La imagen -ens diu N. Camós- es de barro, está en pie y tiene muy lindo ropaje. La basquiña colorada y manto azul, con una toca dorada que les llega hasta*



las espaldas, está sobre una nube del mismo y sobre una peaña que tiene tres serafines esculpidos. Es blanca y afable de cara, un poco vuelta al Niño. De alto tiene un palmo, un cuarto y medio. Al Jesús tiene echado en los brazos, con la cabeza en el izquierdo y los pies en el derecho. Está desnudo y tiene su mano derecha sobre su pecho y la otra hacia el pecho de la Virgen. Invócanla mucho en el tiempo de necesidades de agua, en cuyas ocasiones la sacan y traen a la iglesia parroquial (tomando primeramente auto en su capilla un notario, de que la volverán allí)".

Malgrat Santa Rita -santa agustiniana venerada també en aquesta església- aviat va obtenir un gran protagonisme devocional, que probablement supera a la pròpia marededéu titular del temple, la Verge del Pla encara és especialment invocada durant l'anomenada "Festa de la Pedra" i també és visitada per tota la feligresia sanaüjenca el dia 9 de setembre, per la Festa Major del poble.

Santuari de la Mare de Déu de Camp-Real

El santuari de Camp-Real, entre Massoteres i Talteüll, alberga l'antiga imatge de la Mare de Déu, invocada essencialment com a protectora de la fertilitat. La tradició explica que en cas de part distòssic, era emprat el mantell de la Verge per tal de posar-lo sobre el llit de la partera. Aquesta protecció de la fertilitat també es feia extensiva al camp, ja que el 29 d'abril, festa de Sant Pere Màrtir, els pobles del municipi s'aplegaven a Camp-Real i hi iniciaven una novena de pregàries amb aquesta finalitat.

D'inequívoc origen romànic, documentat al segle XI, el santuari o capella actual posa de manifest diferents intervencions sofertes al llarg del temps, en funció de les necessitats del culte i d'atorgar una major amplitud a un edifici que gaudia d'una gran devoció popular. És per això que de l'antiga església romànica, orientada d'est a oest, únicament se'n conserva la façana nord, amb el portal adovellat i la cornisa lleugerament abocellada. Aquest temple primitiu, a la façana occidental del qual s'hi afegí un campanar de cadireta, fou ampliat per la zona de la capçalera, a la



banda oest, eliminant l'absis romànic i afegint un cos allargassat on es va bastir la nova porta d'entrada. Aquesta intervenció, realitzada a mitjans del segle XIX, va invertir l'orientació de l'església, de manera que l'altar va passar a situar-se a la banda oest i la porta primerenca va quedar inutilitzada i es va tapiar. El motiu d'allargar l'església per la banda de la capçalera podria ser el fet de voler conservar el campanar que s'hauria vist afectat en el cas que s'hagués optat per allargar la nau per aquest cantó.

Una restauració recent va treure l'arrebossat dels murs externs de l'església i que sobretot es concentrava en la part amplificada, així com també es va recuperar la porta antiga, avui protegida per una reixa.



CAMINADA POPULAR: 25 ANYS

TEXT: TONI PADULLÉS

FOTOS: ISIDRE SUÑÉ



Com tot en aquesta vida, la nostra caminada compta també amb la seva pròpia història.

Tot arrenca l'any del "Naranjito", el 1982. Els primers integrants de l'APACT, entitat creada tres anys abans, visiten la ja perduda caminada de Sagàs, al Berguedà. Entusiasmats per aquella iniciativa, decideixen importar-la al Llobregós amb l'objectiu de donar a conèixer el patrimoni natural i artístic de la vall i, per què no, fomentar l'excursionisme.

Prengueren part en aquella primera caminada una setantena de participants. Foren els pioners. El fulletó editat llavors deia: *"desitgem veure'ns un altre any en una nova caminada per les nostres terres"*. Amb orgull podem dir que així ha estat... i no hem parat de fer-ho durant vint-i-cinc anys.

Moltes felicitats a tothom.



Caminada a Castellfollit (1985)



Pujant a Can Porta



Cellers



Sant Donat



La caminada del 2006 ruta pel romànic

La caminada popular d'enguany se celebrarà el diumenge 30 d'abril.

Amb motiu de la celebració del 25è aniversari reviurem una part de la primera caminada que es va celebrar l'any 1982.

L'itinerari, d'uns 15 km de recorregut, és el següent: inici de la caminada a les 9,30 hores a la plaça de la Font de Torà per pujar cap a l'Aguda i esmorzar a Sant Salvador. Baixarem pel Salt de Llop per arribar a Sant Miquel de Fontanet, on hi haurà un altre avituallament. Continuarem fins al torrent de Figuerola, per pujar fins a la capella i al mas Figuerola. Recuperades les forces, farem cap a Claret per un camí molt planer, on dinarem. La tornada la farem a peu, després de dinar, per la capella de Sant Donat. Si no voleu tornar a peu, un servei de microbús, gentilesa d'Autocars Prats Serrat, us portarà a Torà.

La jornada finalitzarà amb el berenar al convent, que acollirà una exposició de fotografies i la projecció d'un reportatge audiovisual d'aquests vint-i-cinc anys de caminades.

Horari de pas previst:

Sortida de Torà: 9,30 h

Sant Salvador (esmorzar): 10,15 h

Sant Miquel de Fontanet (avituallament): 11 h

Figuerola (avituallament): 11,45 h

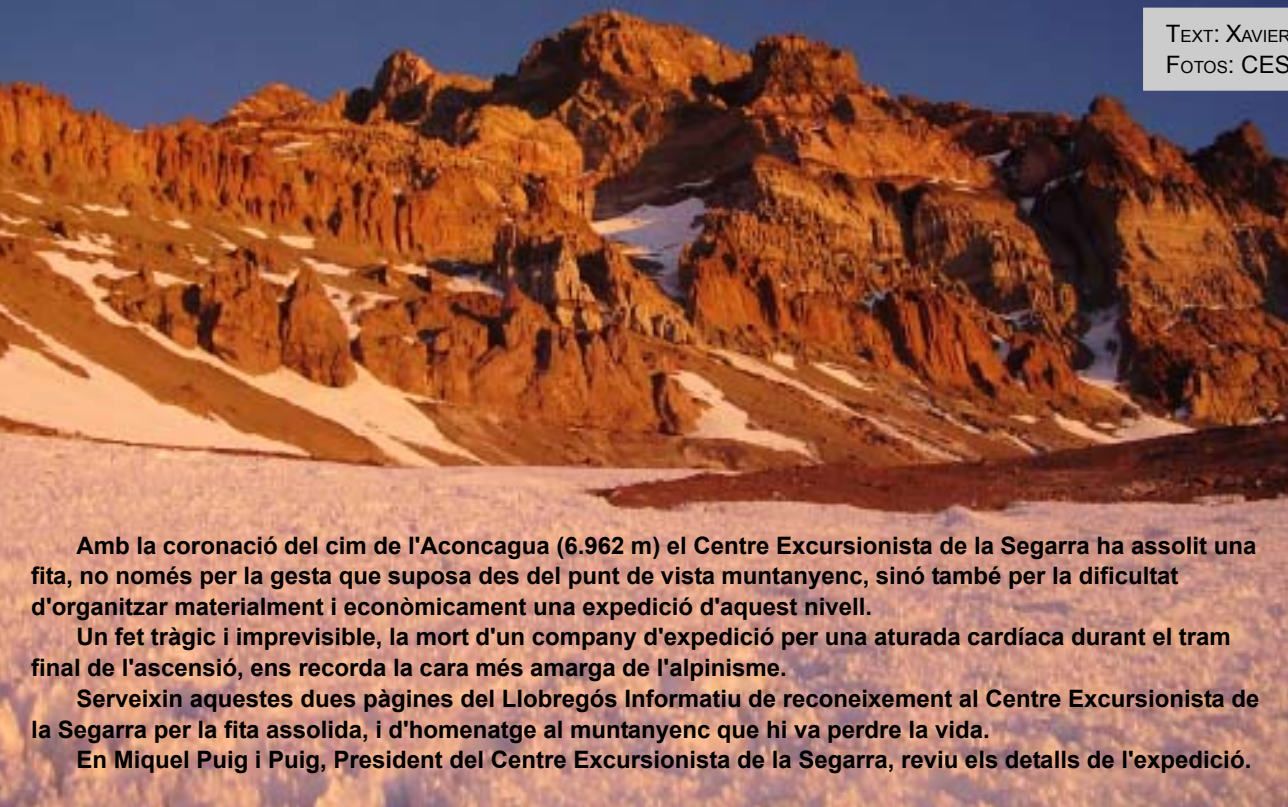
Claret: 12,30 h

Dinar: 13 h

Tornada a Torà: 16 h

Convent (berenar): 17,30 h





Amb la coronació del cim de l'Aconcagua (6.962 m) el Centre Excursionista de la Segarra ha assolit una fita, no només per la gesta que suposa des del punt de vista muntanyenc, sinó també per la dificultat d'organitzar materialment i econòmicament una expedició d'aquest nivell.

Un fet tràgic i imprevisible, la mort d'un company d'expedició per una aturada cardíaca durant el tram final de l'ascensió, ens recorda la cara més amarga de l'alpinisme.

Serveixin aquestes dues pàgines del Llobregós Informatiu de reconeixement al Centre Excursionista de la Segarra per la fita assolida, i d'homenatge al muntanyenc que hi va perdre la vida.

En Miquel Puig i Puig, President del Centre Excursionista de la Segarra, reviu els detalls de l'expedició.

- Com van ser els prop de tres mesos de preparació?

La preparació ha estat intensa, tant física com psicològica. De fet l'entrenament comença abans de l'estiu, amb caminades de llarga distància d'entre 35 i 70 quilòmetres (Cervera-Monserrat, Marxa dels Castells de la Segarra) i cims al Pirineu (Punta Alta, Bessiberri...). La prova culminant va ser la Travessa dels Cavalls de Vent al mes de novembre: es tracta d'un dur recorregut de dos dies al voltant de la Serra del Cadí de 82 km de distància i un desnivell de 4.570 m de pujada i altres tants de baixada. Quant a la preparació psicològica, crec que és molt important, com també ho és preparar la família per a l'esdeveniment. Pensa que són 21 dies fora de casa.

- Quines ajudes heu rebut a nivell econòmic, qui us ha sponsoritzat?

Els col·laboradors principals han estat Ara Lleida-Diputació de Lleida, Consell Comarcal de la Segarra i

els Ajuntaments de Cervera i d'Estaràs. També vàrem trobar suport de petites empreses de Cervera, com ara el Molí d'Oli Gomà, Promocions Artístiques Orobitg i altres de pobles de la comarca que van col·laborar de manera més esporàdica. També vam aconseguir alguns diners amb una barra de l'Aquelarre, loteria de Nadal i samarretes.

- Explica'ns l'ascensió per la via normal a l'Aconcagua. Tècnicament és complicada?

En condicions normals, tècnicament no té gaire dificultat, ja que només es tracta de caminar. Si trobem neu i gel la cosa es pot complicar, encara que en el nostre cas no n'hi havia. Penso que aquest cim, si en lloc de tenir gairebé 7.000 metres en tingués 4.000, seria un cim fàcil.

A Plaza Mulas (4.300 m), que és el camp base de l'Aconcagua, s'arriba després d'una llarga caminada d'un 11 hores. És imprescindible durant tota l'estada fer una bona aclimatació a l'alçada. Per això s'ha de



beure molt de líquid (entre 4 i 8 litres al dia) i fer l'ascensió lentament, pujant i tornant a baixar, és a dir, guanyant alçada de forma progressiva.

El més habitual és atacar el cim des de Camp Berlín a 5.900 metres; però, a causa de la mala climatologia, nosaltres ho vam fer des de Nido Cóndores a 5.500, lloc on vam estar tres dies degut al mal temps.

A les 5 del matí del 10 de gener de 2006 iniciem la darrera etapa del nostre períple als Andes. Fa molt de fred i ens hem de posar el màxim de roba d'abric que portem. Aviat es fa de dia i l'espectacle de l'ombra del cim projectada sobre l'horitzó és dels millors records que es poden endur d'aquell indret tan inhòspit. Molt i molt lentament anem guanyant alçada, la qual cosa és proporcional al cansament. Passem per diferents indrets com ara Camp Berlín a 5.900 metres, Piedras Blancas a 6.100, les ruïnes del refugi Independència a 6.300 (el més alt del món fins que va ser destruït) i finalment fem la travessia per la Portezuela de los Vientos que ens durà al punt més crític de tots: l'entrada a la Canaleta, punt en el que ja es veu el cim, encara que per arribar-hi hi hagi més de 300 metres de

desnivell i unes tres hores de trajecte. Aquest darrer tram és feixuc, lent i psicològicament matador, malgrat vegis el cim molt a prop.

- Un record per al Borja...

Tots havíem fet cim, menys el Borja que anava uns minuts endarrerit. Li faltaven pocs metres per trepitjar el cim, com 30 o 40 passes (10-15 metres lineals). Llavors va succeir el lamentable accident.

La seva il·lusió era poder arribar al cim, com tots, però segurament ell ho vivia d'una manera molt espe-



cial. Era dels més joves del grup. Va dur a terme una preparació física excel·lent, potser la millor de tots, ja que a més del calendari d'entrenament conjunt feia altres activitats pel seu compte.

El Borja era una persona oberta a tothom. Va arribar a Cervera fa uns 5 anys i de seguida es va integrar al Centre. Era molt obstinat i sempre estava convençut de les coses que feia. Il·lusionat sempre amb les activitats en què participava, aportava idees per fer noves activitats. Ens han quedat moltes coses per fer, sortides que sense ell ja no es faran.

Malauradament la muntanya se'l va endur, però sempre ens quedarà el consol que va fer el que volia i que va aconseguir el somni d'arribar a dalt.



Informació detallada de l'expedició:

<http://69.73.168.186/cesegarra/aconcagua/index.htm>

EL BRUT I LA BRUTA DE TORÀ

ANTONI MIRAMUNT



El passat 17 i 18 de febrer vam celebrar la peculiar festa de la Llordera, el nostre carnaval. Un any més la Comissió Cultural del Brut i la Bruta vam preparar un seguit d'actes amb la intenció que fossin de l'agrat de tothom i que els petits, joves i grans poguessin disfrutar del Carnaval de Torà.

Enguany, gràcies al Moviment Social Toranès, vam recuperar la festa de divendres a la nit amb l'actuació dels Dj. Kuesta, Saki, Iffan i Badnoise.

El dissabte a la tarda la festa va continuar amb una paròdia de la política actual. El grup de teatre La Cremallera va escenificar i va fer una sàtira de la situació a nivell local i nacional amb música en directe dirigida ni més ni menys que pel *Neng!* Tot seguit, la festa continuà amb la rua, amb els sis gegants, el grup de trabucaires i amb la comparsa. L'orquestra de La

Tribu de Santi Arisa i la Disco mòbil van concloure la festa del carnaval posant música i animació fins ben entrada la matinada.

També voldríem recalcar que tant divendres com dissabte, les disfresses van ser moltes i a més a més, molt treballades.

La Comissió del Carnaval vol aprofitar l'oportunitat que ens dóna la revista del Llobregós per agrair a tots els col·laboradors/es que, o bé amb les seves aportacions econòmiques, o bé participant activament en l'organització dels diferents actes programats, fan possible que aquesta festa tradicional es mantingui viva. A tots ells **MOLTES GRÀCIES!!!**

La Comissió de Carnaval

ANTONI MIRAMUNT



XAVIER SUNYER



XAVIER SUNYER



CARNAVAL MUSICAL: K PAXA NENG!



J.M. CEREROLS

MARTA MIRAMUNT



RAMON CUÑE



MARTA MIRAMUNT



Les disfresses van ser moltes i, a més a més, molt treballades



RAMON CUÑE



JULIA ÀRPA



JULIA ÀRPA



JULIA ÀRPA



XAVIER SUNYER



XAVIER SUNYER



JULIA ÀRPA

LES GRANOTES, UNA VIDA DE CONTRASTOS



Després del fred, la neu, les boires i els dies grisos de l'hivern ha arribat la primavera. L'aigua de les bases i les petites llacunes s'escalfa i en elles la vida esclata en forma de plantes, insectes, ocells, petits peixos i el característic reclam de les granotes.

La hivernació de la granota s'ha allargat fins aquestes dies: mentrestant s'ha refugiat en bassals

profunds i ha viscut de les seves reserves acumulades a la tardor.

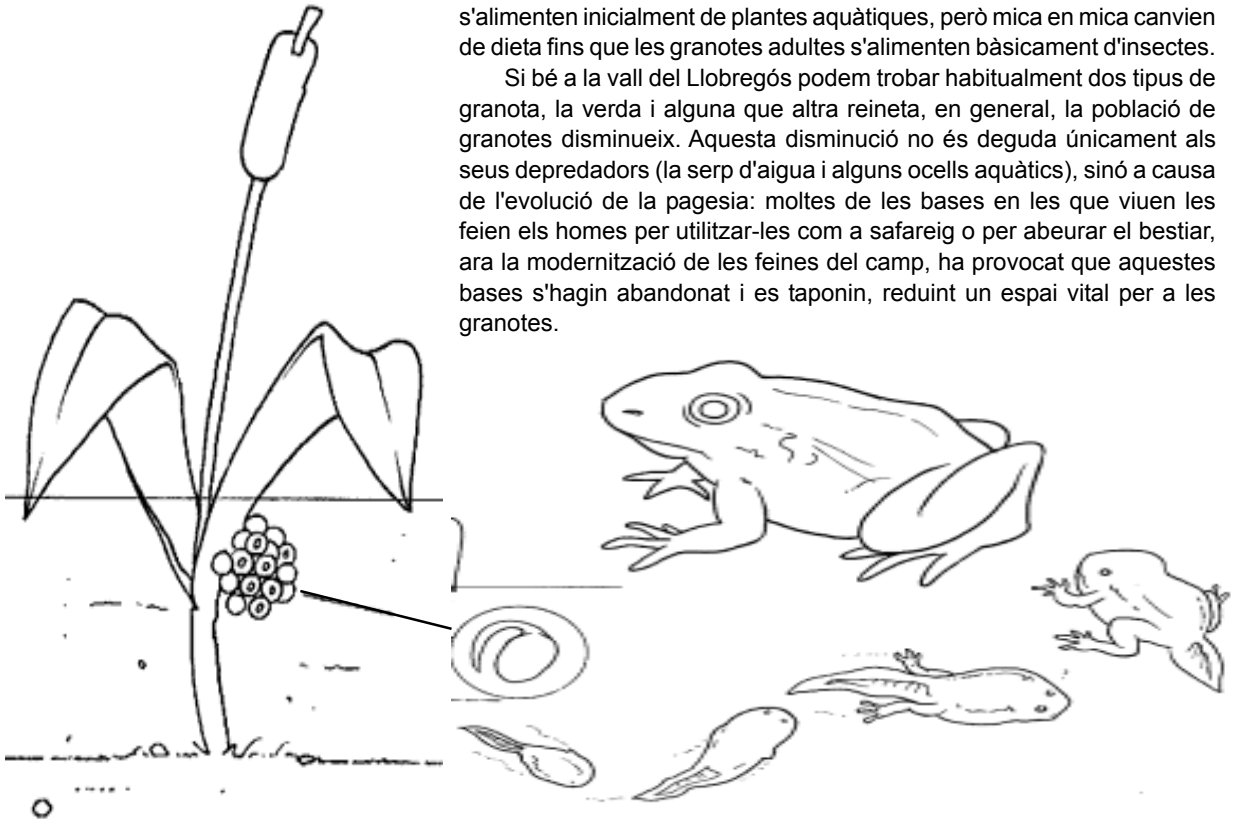
Quan acaben la hivernació, les granotes s'aparellen i unes setmanes després cada femella posa de 1.000 a 4.000 ous. Aquests ous es disposen reunits en grans masses llefiscoses, fruit d'una mena de gelatina que protegeix l'ou i alhora servirà més endavant d'aliment als futurs cap-grossos. Abans, però, el mascle ha de fertilitzar els ous pujant-se a l'esquena de la femella. Els cap-grossos, amb cap i cua, neixen al cap de dos o tres setmanes de l'aparellament i es desenvolupen en un procés anomenat metamorfosi fins a l'estat de granota adulta, sense cua i amb potes. La velocitat de la metamorfosi ve determinada per la temperatura: a major temperatura, desenvolupament més ràpid.

La vida d'aquests petites animals està plena de contrastos. Podríem dir que les granotes porten una doble vida entre l'aigua i la terra, són amfibis (d'*amphi*, ambdós, i *bios*, vida). Quan són joves viuen totalment a l'aigua, quan són adultes poden viure a fora però s'han de mantenir en llocs humits a fi i



efecte que la pell no s'assequi, ja que les granotes respiren a través dels pulmons i la pell. La seva alimentació també varia: els cap-grossos s'alimenten inicialment de plantes aquàtiques, però mica en mica canvien de dieta fins que les granotes adultes s'alimenten bàsicament d'insectes.

Si bé a la vall del Llobregós podem trobar habitualment dos tipus de granota, la verda i alguna que altra reineta, en general, la població de granotes disminueix. Aquesta disminució no és deguda únicament als seus depredadors (la serp d'aigua i alguns ocells aquàtics), sinó a causa de l'evolució de la pagesia: moltes de les bases en les que viuen les feien els homes per utilitzar-les com a safareig o per abeurar el bestiar, ara la modernització de les feines del camp, ha provocat que aquestes bases s'hagin abandonat i es taponin, reduint un espai vital per a les granotes.



Sabieu que...

- Els ous dels gripaus no formen masses gelatinoses sinó que formen llargs enfilalls?
- La proporció de iode a l'aigua també influeix en la velocitat de la metamorfosi?. Això es degut a que aquest element és important per a la producció de les hormones que estimulen el canvi de cap-gros a adult
- A Catalunya existeixen unes 30 espècies diferents granotes i gripaus?
- Una forma de fer censos de granotes és contant el número d'exemplars atropellats a camins i carreteres properes als rius?



*Us agraeix la
vostra companyia.
Fins aviat.*

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)



EL VENTILADOR

No és veritat que el món de la ruralia estigui oblidat. Abandonat sí, però oblidat no. Molts tècnics, vigilants, legisladors i altra gent de mal viure es guanyen les garrofes al món rural. No solucionen els problemes però en viuen i amb un bon sou.

L'anterior Govern de la Generalitat va fer un treball anomenat Llibre Blanc que volia ser una diagnosi de la problemàtica del món rural. Però aquest llibre deu estar apalancat i ple de pols en algun despatx, junt amb un munt d'enquestes, pagades per tots els contribuents, entre aquelles en què es volia conèixer les tendències polítiques dels periodistes de TV3.

L'actual govern tripartit de la Generalitat s'ha inventat una altra moguda que se'n diu Congrés del Món Rural, amb els mateixos objectius que el Llibre Blanc i amb títols tan suggerents com els Pactes Territorials.

En la diagnosi d'aquests pactes territorials s'han detectat debilitats com ara: manca d'infraestructures en telecomunicacions, normativa d'urbanisme inadequada per al correcte manteniment dels habitatges rurals, difícil accés a la terra i arrendaments a precari, envelliment de la població i dificultats en el relleu generacional per migració a d'altres sectors



Transports **MOLINS**

Serveis:
PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r.-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

LLIBRERIA ROVIRA

*Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal*

M^a Rosa Masés Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

endèmiques

LES DEBILITATS DEL MÓN RURAL

econòmics, excessiva dependència de les subvencions en alguns sectors, deficients estructures de comercialització, excessiva burocràcia la qual desmotiva els titulars de l'explotació, deficient manteniment de les infraestructures viàries rurals, insuficient implantació de les assegurances agràries, alts costos de producció que no es poden repercutir en el producte, compra de terra per part de professionals aliens al sector, plans mediambientals que condicionen l'activitat de les explotacions (Xarxa natura 2000, PEINS, Zones vulnerables per Nitrogen...), reforma de la PAC amb disminució dels fons comunitaris així com l'increment dels costos de productes energètics com gasoil i adobs.

Totes aquestes debilitats detectades en els Pactes Territorials són certes i requereixen posar-se a treballar immediatament. De no fer-ho així, de quedar-se aquestes conclusions en un calaix, com es va fer amb el Llibre Blanc, el sector agrari ramader es trobaria amb la soga al coll.

I com que això evidentment costa diners, i molts, si el nou Estatut no és capaç de resoldre aquestes deficiències, que ens ho diguin clarament i ja votarem que NO.



VENDA - INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

ELECTRÓNICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

[http:// www.llobregos.info](http://www.llobregos.info)



EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avgda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/ Escots, 30
25753 SANAÚJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes
Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36



Restaurant **"CAN SOLÉ XIC"**

Plaça Major, 10
25751 CLARET
Torà (Lleida)

Reservi taula a:
973 29 60 08

cansolexic@viladetora.net

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pins (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30



Perruqueria

Carmen's
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)



Atenció personalitzada per a avis
i/o malats, a domicili.
Servei de neteja per a particulars,
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59
e-mail: sad_segarra@yahoo.es

SERVEI
ASSISTENCIAL
DOMICILIARI

**Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.**



Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Telèfon 973 47 35 38

PLAÇA DEL VALL, 24 TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es



TORÀ DE RIUBREGÓS

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 690 409
PARRÒQUIA	938 698 416

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOSA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	973 473 368
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

ABRIL 2006

- Dia 1 Futbol Sala: **Massoteres** - Orobitg (16,30 h)
Futbol Sala: **Castellfollit** - Ponts (16 h)
- Dia 2 Futbol 3a regional: **Torà** - Golmés (17 h)
- Dia 8 Bitlles: **Torà** - Golmés (16 h)
Al Casal de **Calaf**: Músiques a cau d'orella (22h)
- Dia 9 Teatre a **Castellfollit** amb l'obra "La Carbonera", al local social de l'Ajuntament (19h)
- Dia 16 Cantada de caramelles a **Castellfollit**
- Dia 17 Dilluns de Pasqua. **Calonge de Segarra**, Festa del Panellet (11 h)
Aplec al Santuari de l'Aguda. **Torà**
Aplec a Sant Pelegrí de **Biosca**
Aplec a Santa Maria del Solà de **Lloberola**
- Dia 22 Recital poètic musical a Massoteres. Les veus de Macarroza i el Trobador de la Segarra presenten "Silenci d'enyor" (18 h)
Futbol Sala: **Castellfollit** - Orobitg (16 h)
Futbol Sala: **Massoteres** - Belianes (16,30 h)
- Dia 23 Festa de Pasqüetes al Sant Dubte d'**Ivorra** (12h)
Futbol 3a regional: **Torà** - Vilanovenca (17 h)
- Dia 28 «Hora del Conte» a la Biblioteca Municipal de **Torà**, amb la companyia gironina «VA DE CONTEs», que ens farà algun conte del seu repertori «Va de temporada». (18 h)
- Dia 29 Presentació del llibre «Foc colgat, miscel·lània Mn. Palou» a la biblioteca de **Torà** (18 h)
Futbol Sala: **Torà** - Golmés (18 h)
Al Casal de **Calaf**: Músiques a cau d'orella (22h)
- Dia 30 **Torà**. Caminada Popular (9,30 h)

MAIG 2006

- Dia 6 Futbol Sala: **Castellfollit** - Belianes (16 h)
Futbol Sala: **Massoteres** - Ceps Belicar (16,30 h)
- Dia 7 **Torà**. Festa del Roser. Missa i dansa dels Priors i Prioires (12 h)
Prades de la Molsosa. Fira de Sant Ponç.
- Dia 13 Futbol Sala: **Massoteres** - Oliana (16,30 h)
Futbol Sala: **Torà** - Cubells (18 h)
- Dia 15 Festa de Sant Isidre a **Ivorra**. Missa i dinar de germanor (12h)
- Dia 22 Festa de Santa Rita a **Sanaüja**. Missa a les 12h
- Dia 27 Futbol Sala: **Castellfollit** - Ceps Belicar (16 h)
- Dia 28 Bicicletada popular a **Prades de la Molsosa**

HORARIS ALSINA GRAELLS

HORARIS		Km.	ITINERARI	HORARIS	
06,45	17,00		ANDORRA	11,36	21,06
07,09	17,24	9	LA SEU D'URGELL	11,06	20,36
07,15	17,30		LA SEU D'URGELL	11,00	20,30
08,18	18,33	79	PONTS	09,57	19,27
08,28	18,43		PONTS	09,47	19,17
08,44	18,59	92	SANAÜJA	09,31	19,01
08,51	19,06	98	BIOSCA	09,24	18,54
08,56	19,11	102	TORÀ	09,19	18,49
09,02	19,17	107	CASTELLFOLLIT	09,13	18,43
09,14	19,29	117	CALAF	09,01	18,31
09,48	20,03	144	IGUALADA	08,27	17,57
10,45	21,00	212	BARCELONA	07,30	17,00

EN DEFENSA DE LA PAGESIA DE CASA NOSTRA

Un estudi de la Universitat de les Illes Balears anunciava fa poc la desaparició de la pagesia de les illes a causa de la política agrària comunitària de 1992. ¿Serà aquest un fet aïllat o, per contra, s'estendrà irremeiablement més enllà del context illenc? A la llum del que es va veient i de les decisions que s'estan prenent d'uns anys ençà, tot sembla indicar que l'anomenada -i massa sovint malentesa- globalització tindrà en la pagesia de casa nostra una nova víctima.

L'historiador Josep Fontana ens explica que el problema més gran pel pagès de casa nostra ha estat el no poder controlar totalment la comercialització del seu producte i en conseqüència del benefici agrari que en surt, tot afirmant que el pagès ha passat de ser "el parcer explotat pel propietari, per acabar essent el propietari explotat, a través dels preus, pel comercialitzador que controla l'accés al mercat."

En aquest sentit, és més que qüestionable la tesi a partir de la qual s'hauria d'anar cap a la liquidació de certes barreres que protegeixen determinats productes de casa nostra per possibilitar l'accés, també a casa nostra, dels productes d'agricultures de països subdesenvolupats. "Em demano -segueix Fontana- quines garanties tenim que els preus que s'obtinguin a Europa aniran a parar en la mesura que és just als que cultiven la terra, i si no serviran, en canvi, a costa dels uns i dels altres -dels camperols d'Àfrica i dels pagesos d'Europa- per enriquir els que compren, transporten i venen les collites que altres sembren i cullen. És a dir, em temo que es torni a produir la mateixa trampa amb

què a casa nostra s'ha acabat expropiant el pagès per la via de la comercialització, només que aquesta vegada a escala global i expropiant conjuntament els d'aquí i els d'allà".

Però per què s'ha de reivindicar el pagès? Dues raons em vénen al cap i que van a l'essència del sector: una d'històrica i l'altra estratègica. Cercar raons històriques és tan fàcil com remuntar-se a la revolució neolítica i reconèixer l'enorme responsabilitat que suposa produir l'aliment i de retruc endreçar el paisatge. Més rellevant, però, és la segona, l'estratègica. Afirmar Fontana que "renunciar a mantenir la nostra producció agrària i resignar-nos a la dependència de proveïments externs significa acceptar un risc molt greu en cas de produir-se una crisi natural, o una de política internacional...". Com succeeix amb l'energia, la pagesia caldria considerar-la d'arrel un sector estratègic pel que representa de vincle natural amb la terra en termes d'autosuficiència i, en conseqüència, d'independència de l'exterior. Em pregunto si serà possible veure a França renunciant al pagès. Si succeeix, potser començaré a acceptar que la pagesia ha deixat de ser un sector estratègic dins l'economia i que no importa quin sigui el país productor. Mentrestant em continuaré preguntant per què a Catalunya s'està abandonant el pagès?

Jordi Oliva, Historiador

FONTANA, Josep: *La construcció de la identitat*. Barcelona: Editorial Base, 2005, ps. 103-120.

LA VALL DELS ENSOPEGATS

Vaig conèixer un home, ja gran, molt de la ceba, que es referia amb aquest nom al que es coneix com a "Valle de los Caídos". I de fet, hi he pensat quan buscava títol per a aquesta col·laboració, perquè volia parlar de caigudes, precisament. De nou hem tingut un hivern dur, amb nevades que es transformaven en gel, i de nou han quedat al descobert algunes mancances dels nostres pobles.

No és cap notícia l'envelliment de la població al medi rural, tot i que jo hi afegiria que la població envelleix a tot arreu. Vaja, que hi ha més gent gran que jove, perquè avui en dia es tenen menys fills, i perquè la gent gran viu més anys. Doncs, si barregem en una coctelera gent gran i gel als carrers, el resultat és un còctel de caigudes i fractures diverses.

Ja coneixem la gran abundància de màquines de raigs X, d'hospitals i, en general, de recursos mèdics que gaudim els pobles de la Vall del Llobregós... en resum, que cal fer uns quants kilòmetres per tenir atenció mèdica. Al mateix temps, alguns pobles llencen sal als carrers, però és clarament insuficient quan les condicions climatològiques són realment adverses. Moltes vegades els Ajuntaments fan el que poden, però no poden gaire per manca de recursos. Quina és l'Administració responsable en aquest cas? La Diputació que hauria d'auxiliar els municipis? La Generalitat? Cal fer alguna cosa per evitar convertir-nos en la Vall dels Ensopagats.

Montse Vives

QUÈ PASSA AMB L'ISLAM ACTUAL?

Avui, a certs països amb poblacions majoritàriament musulmana, sembla que s'hagi desfermat un nou moviment de croades contra els països d'occident. Molts Imans, Ulemes i altra mena de dirigents politicoreligiosos, atien les persones contra tot i tothom que no accepti les seves personals interpretacions de l'alcorà i, amb una més que palpable manca de coneixement del que significa la paraula democràcia, es consideren ofesos per coses que en països civilitzadament democràtics són normals degut al respecte a la llibertat d'expressió.

Els dirigents d'aquests països, que normalment o són dictadors militars o provenen de famílies al més pur estil feudal, neden en una absoluta riquesa a base de la corrupció i els beneficis del petroli. En molts casos en gaudeixen molt ells i les seves poblacions molt poc i a les quals tenen atemorides amb les interpretacions de la seva religió. D'això, en tenen cura els membres del clero i guardians de l'ortodòxia i coses semblants, en la qual cosa hi veig pura repressió i anul·lació de la ment de les persones que, a més a més, tenen un total menyspreu a la seva vida i llibertat personal.

Si s'arribés a produir una imaginària invasió per part de gent del món Islàmic, de cop i volta tots passaríem a viure en un estat d'esclavitud al més pur estil feudal i quedarien abolits de cop tots els drets a la cultura, a la llibertat de culte, a la llibertat de la persona com a tal, etc.

Entre els anys 632 i 711 un gran espai de la Mediterrània va ser conquerit per tropes de l'Islam i a Espanya tenim molts reductes d'aquelles invasions, ja

que al seu temps deixaren tot un seguit de mostres de la seva capacitat creadora. Les mesquites en són bon exemple, com ho són el llegats de gent a nivell científic com Averroes, Avicenes o Maimònades, així com, en el pla intel·lectual, els filòsofs Al-Kindi i Al-Farabi, o teòlegs com Al-Ghazali, Ibn-Arabi, Bahya i Ibn-Paquda, o poetes com Moises Ibn Ezra i tants d'altres.

Molt especialment Estats Units, Anglaterra i Israel tenen molt a veure en aquest desgavell. Els ianquis, a causa que el seu president té molts interessos en petrolieres i està molt dominat pels propietaris petrolers d'Estats Units. Els anglesos, per la seva part, són els grans culpables dels desgavells territorials d'aquelles zones, ja que quan no els foren rendibles tocaren el dos deixant unes divisions frontereres molt aleatòries i sense tenir en compte a la gent dels països d'aquella zona, que quedaren molt dividida i a més, com a conseqüència de la fugida dels jueus d'Europa per les persecucions i altres motius, Anglaterra va cedir molta part de la Palestina, per crear l'estat d'Israel, sense tenir en compte els habitants naturals de la Palestina de població Àrab. Els israelians, perquè reclamaven allò que no els pertocava acabaren conquerint altres zones i ocupant-les, amb els vist-i-plaus d'Estats Units i alguns països europeus.

No és lícit envair per espoliar, però tampoc és lícit que als països on hi ha immigrants de credo musulmà, els governs tant estatals com locals, acabin cedint a les pretensions d'unes persones que no es volen integrar i menys acceptar les nostres normes de convivència en democràcia i llibertat.

Josep Gatnau Grau

Totes les cartes adreçades a l'apartat d'Opinió de LLOBREGÓS INFORMATIU han de portar les dades personals dels seus autors. Així mateix, cal que siguin escrites a doble espai i que no superin les quinze línies d'extensió. LLOBREGÓS INFORMATIU es reserva el dret a escurçar-les. En cap cas es mantindrà correspondència sobre les cartes adreçades i no publicades. Es poden enviar per correu, a l'adreça electrònica llobregos@terra.es o des de la web: <http://www.llobregos.info>.

**Pinsos
BAGÀ, s.a.**



Fàbrica i Oficines :

Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CONSETERIA

CAL GUATLLES

Montserrat Solà Bonet

c/ Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

LA CONVIVÈNCIA I LA DIMISSIÓ DE L'EDUCACIÓ

La convivència als municipis ha esdevingut un element central de discussió pública. Avui, una de les principals preocupacions dels nostres ciutadans/nes és el deteriorament de l'espai públic i de les relacions entre els ciutadans. Actituds que hem qualificat d'incíviques deterioren els espais comuns i, en certa manera, degraden la vida de les nostres viles.

Catalunya és un país on el grau de convivència ha estat un dels valors que ens ha fet atractius des del punt de vista social, cultural i econòmic. Valors com la responsabilitat, l'esforç i la mútua assistència han conformat un tarannà que com a poble ens dona unes característiques pròpies. La preservació d'aquests valors és del tot necessària ja que precisament és el que, com dèiem, ens ha fet atractius. Posar en qüestió el nostre sistema convivencial és posar en qüestió la nostra manera de ser i la nostra manera d'entendre el món i les relacions entre les persones.

Per això és del tot fonamental que siguem capaços d'impulsar aquelles accions que retornin els valors de la convivència a la centralitat pública.

La primera constatació que cal fer és la dimissió de l'educació en normes convivencials. No parlem únicament de la tasca de l'ensenyament sinó que en l'educació hi hem d'incloure tots aquells elements que,

per costum -que també és llei-, hem anat adoptant.

Aquesta dimissió afecta també i de forma preeminent l'àmbit de la família. Les normes de conducta, de respecte a la gent més gran i altres només s'aprenen en l'àmbit de la família. És evident que pels horaris i per les necessitats laborals de les famílies, els nens passen moltes hores fora d'aquest àmbit, a l'escola i en activitats extraescolars. Això no treu, però, que correspon als pares d'ensenyar-los les normes bàsiques de conducta social, tant en l'àmbit estrictament privat, com en el públic. Cal que els pares no dimiteixin de les seves funcions i cal que pensin que són els principals educadors i cal que trobem la manera de facilitar-los aquesta tasca.

Com a mostra de dimissió social podem exemplificar el cas dels municipis acostumats a les nevades. Els propietaris de les cases que donen a la via pública tenen assumit, sense cap norma escrita, que els correspon netejar la vorera una vegada ha deixat de nevar. Evidentment que el règim de propietat horitzontal dilueix la figura del propietari i per tant de les responsabilitats que li corresponen, però hem de retornar a la idea de "la responsabilitat compartida en l'espai públic".

M. Valls

UNA ASSOCIACIÓ DE DONES A TORÀ?

Us heu preguntat mai per què ens quedem tant a casa amb els nostres problemes, els nostres dubtes i neguits?

Els homes no ho fan. Ells surten al cafè, es comuniquen fent partides de cartes, etc. Les dones som més reprimides pel què diran... al poble ja se sap. I si tinguéssim més distraccions al poble? Com ara xerrades, conferències, activitats culturals i, al mateix temps, lucratives. Això faria que ens coneguéssim més,

ens comunicuéssim i tinguéssim més motius per sortir i reunir-nos.

Alguns pobles tenen una associació de dones que s'encarreguen de fer totes aquestes coses amb el suport de l'ajuntament. I tenint una dona com a alcaldessa hauria de posar una mica de ganes i esforç per fer del poble un lloc més amistós, acollidor i hospitalari.

M.G.

RÀDIO
altiplà
107.2 FM
LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA
www.comemissores.com/radioaltipla
Tel. 93 868 04 09 Fax 93 868 12 34 e-mail: radio.calonge@diba.es

UN «CATALANET», FILL DE ROMANESOS



Em dic Clàudia Lupan. Com veieu no sóc espanyola, sóc de Romania. És la segona vegada que escric al Llobregós i és per donar les gràcies a tothom de la Segarra i del poble de Torà, és a dir a tothom que em coneix, per la bona acollida que he rebut.

Em sento molt bé perquè em tracten com una ciutadana més, que viu amb la seva família, que treballa cada dia,

que tinc una bona feina que m'agrada i que sóc feliç aquí. No dic molt feliç perquè sí que és veritat que trobo a faltar els meus pares, sobretot la meua mare. Hi ha un refrany català que he après que diu "*qui té mare, gran boca bada*". I jo, per desgràcia, no la puc tenir aquí, encara que no hi ha cap dia que no me'n recordi, de la meua família. Millor dit, en aquests moments el que m'ha passat més bonic a Catalunya és que ja tinc un "catalanet", tinc un nen preciós, es diu Pau i sé que mai no ens separarem; que Déu vulgui que duri aquesta pau i amor que trobem entre tots vosaltres. Molt agraïda a tothom.

Clàudia Lupan

TRIST ESPECTACLE

Madrid ha estrenat una nova terminal d'aeroport, la famosa T-4. Perquè tots ens fem una idea és més gran i més moderna que les tres terminals de l'aeroport del Prat juntes. I, al damunt, dia sí dia també, sempre se sent algun usuari (molts d'ells catalans) que es queixa: que si per arribar-hi s'està molta estona, que si el metro no hi acaba d'arribar (a Barcelona, ara ni el tren, que consti) que si per dins es camina massa, que si hi ha un excès de mostradors i la gent es perd, que si gira, que si tomba...

Doncs bé, aquells polítics catalans que des de fa setmanes viuen a Madrid perquè diu que discuteixen el nou Estatut podrien pendre nota d'una vegada de què és el que més convé. I això vol dir que haurien d'haver tornat a Barcelona no només amb un Estatut sota el braç, sinó amb totes les infraestructures que té Madrid i que Barcelona ni tant sols s'ensuma que puguin existir.

¿I això com es fa? es preguntaran. La veritat és que no és feina meua, sinó d'aquells que acostumen a perdre temps i temps discutint entre ells, enlloc de discutir-se, i de valent, amb els de Madrid, que són els que tenen la paella pel mànec i, de retruc, els millors

serveis. Suposo que alguna solució trobarien si no es dediquessin a mirar de reüll què fa el veí, enlloc de fer front comú entre tots i exigir el que els ciutadans necessiten.

¿Plorant s'arregla alguna cosa? afegiran vostès. Tampoc no ho sé, però sí em consta que des de fa dècades els catalans que visiten Madrid no fan altra cosa que somicar i somicar i no se n'han sortit. La qüestió es tracta de plorar o de convèncer. En una cosa tenen raó, aquells que manen a Madrid -siguin del color que siguin- són molt durs d'orella. Però també podria ser que ja sigui amb l'idioma dels signes o cridant més que ningú, al final es podrien fer entendre.

Bé, això sempre que fos possible que primer s'entenguessin entre ells. Perquè és ben trist l'espectacle de desgavell i desunió que els nostres polítics estan donant a Madrid. I, mentrestant, el ciutadà dia a dia paga hipoteques, surt a comprar al mercat, porta els nens al col·legi... Està clar que més enllà de la bronca diària hi ha vida i hi ha també maneres de ser, de treballar i, a la llarga, d'entendre's.

Montse Oliva

COTO DE CAÇA INTENSIVA

ENCONILLS



RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

JO VOTO EL PEQUEÑO SALTAMONTES

Si m'ho permet la Maria Garganté, que sempre ens brinda interessants excursions per descobrir el patrimoni artístic de casa nostra, avui m'agradaria proposar-los un viatge a les entranyes del nostre poble. Afanyin-se a visitar el gòtic de Llanera, abans que culmini el projecte per fer-lo ruïna d'interès per la passivitat col·lectiva. Com que l'entrada és gratuïta, si us plau evitin dipositar els diners estalviats a la màquina escurabutxaques de La Toranesa. Per contra, els recomano que descobreixin, còmodament i des de casa, l'univers de criatures exòtiques que pul·lulen per www.viladetora.net. És tan trepidant com un safari a Kenia, només que aquí les tribus són reals.

Perdonin-me si em reitero en la crítica, però és que des que els Peris han marxat de Sant Andreu per viure a Sants, he canviat *El Cor de la Ciutat* pels culebrotos d'internet, que sempre són més interactius. D'aquí que segueixi la secció d'opinió de Viladetorà. Aquesta pàgina web que, sense ironies, trobo que és una gran iniciativa -i privada, que encara té més mèrit- per donar a conèixer el nostre poble, dóna cabuda a un serial local que permet seguir l'actualitat toranesa via mofa i opinió anònimes.

Per als viatgers que aterrin en aquesta illa enmig de l'oceà, els diré que no s'espantin dels éssers que habiten a la secció Opinió, perquè malgrat alguns noms agressius, com *escurçó segarrenç*, són tot bonhomia i saber fer. Malgrat compartir el mateix ecosistema, n'hi ha que destaquen per la seva candidesa, com el *Pequeño saltamontes*; i d'altres que són veritables sergents de ferro, que fan grans reflexions i preguntes punyents... Vaja, que són capaços de despertar les ments menys privilegiades com les nostres. És el cas de l'estimat *Justicier de la nit*, un dels meus preferits, que és la sensatesa tangible, la llum feta persona.

Dins d'aquest espectacle nominal, fan especialment gràcia troballes com l'individu que s'anomena *Totileta*, del qual no en jutjarem la lucidesa; i el qui, més prudent que ningú, es fa dir *Jo mateix* o l'encara més compromès sobrenom de *Una dona*.

Realment és fantàstic; suposo que motivats pel gran èxit del carnestoltes d'enguany, aquests individus inquiets segueixen sense treure's la màscara ni el maquillatge, en un intent de prolongar-lo durant tot l'any. Seguim, doncs, dansant al so de la música. Sí, sí, i van armats amb uns dards i sempre apunten als mateixos objectius, cosa que estaria bé si diparessin amb la cara destapada. Us ho dic perquè hi perdem tots en no conèixer la seva identitat, ja que podrien esdevenir veritables consellers municipals.

És que tanco els ulls i ja ho veig: m'imagino al senyor que, enlloc d'anar a una oficina bancària, pregunta al *Ratafia* a veure quins són els valors més segurs de la borsa; o comenta amb el *Justicier de la nit* quin antibiòtic seria millor per tal infecció... I no em negaran l'emoció que els faria poder jugar a bitlles amb un que -arriscant-se a ser descobert- gosa dir-se «*Dels challets*». Ara bé, els millors de l'escenari són els que es recriminen les faltes ortogràfiques quan els seus comentaris, tirats de nit per sota la porta, són un obsequi bomba per a la vista, com si recobríssim les paraules amb urani empobrit de Vandellòs.

De veritat els dic que si, forassenyats lectors, em fan cas i emprenen un viatge ràpid per aquestes terres pantanoses, estiguin a l'aguait a veure si reconeixen algun d'aquests rostres sense nom. He d'admetre que la meva il·lusió seria veure, com si fossin els cavallers d'una taula rodona, el *Toraní* discutint amb el *Torí*, mentre *Una dona* escridassa un tal *Gigi*; tot això seguit i comentat pel *Toraboy*, sota la direcció artística del mestre *Justicier*. I és que gran sort la nostra de tenir ments tan crítiques; i la gran pena per elles de confondre's sota la protecció de l'ombra. Una llàstima. De sortir a la llum i fer-vos partit polític, compteu amb el meu vot. Segur que, com els *Ciudadans de Catalunya* amb el país, vosaltres fareu molt bé al poble. Això sí, fins que el *Pequeño saltamontes* no pugui al poder, malament rai.

Roger Besora

PUBLICITAT I
SUBSCRIPCIONS:

Rosa M. Santamaria

Tf. 973 473 253



ESBROSSAR - VORERES
MARGES DE BARDISSES
BRANCADA FORESTAL

A TOTA BROSSA →

Josep M^e Comas Canal (Casa LA POBLA)
tel. 973299371 fax. 973473156 - 25287 PINÓS (LLEIDA)

Joan Closa i Flores (Casa LA PERA) tel. i fax 973473156
25287 ARDÈVOL DE PINÓS (LLEIDA)
e-mail: closasoler@terra.es

UNA DESTROSSA A REPARAR

Tothom es va adonar en el seu moment que a les parets de la caserna de la Guàrdia Civil de Torà, quan ja la Benemèrita havia emigrat, s'hi van dibuixar uns grafitis al·lusius en contra de l'Estat opressor.

Així va passar molt temps sense que ningú es molestés a esborrar-ho. Però ara últimament s'ha anat més lluny. Si no n'hi havia prou amb la caserna abandonada i "grafitada", un bon dia va aparèixer arrasada. Portes trencades, vidres esmicolats, parets rebentades, cables arrencats, etc., etc. i amb un escampall de brutícia per tot arreu. Entrar a dintre i no sentir vergonya aliena, impossible.

Ara, si més no s'han tancat les portes i la destrucció és quelcom més amagada, però hi continua vigent.

Ja direu si algú treu profit de tot això. En qualsevol cas no es pot mantenir aquesta destrossa per gaire temps. Quina estima ens tenim nosaltres mateixos? Quina imatge oferim als forasters? És què això no és de ningú? És què tant se'ns en dóna?

Són preguntes que haurien de tenir resposta. Però hi ha un fet evident i és que, al marge d'aquest problema que avui fem arribar als nostres lectors, els poders públics corresponents s'haurien d'involucrar perquè aquesta caserna pugui ser habilitada a benefici de la comunitat toranesa, ja que en el seu moment el municipi va aportar els terrenys per fer efectiva la seva construcció.

Albert Brau i Bagà



Llobregós
Informatiu

TERCER ANY DE PUBLICACIÓ

LA PRIMERA REVISTA DE LA VALL DEL
LLOBREGÓS

HEM ASSOLIT 410 SUBSCRIPCIONS
ES VENEN MÉS DE 250 REVISTES

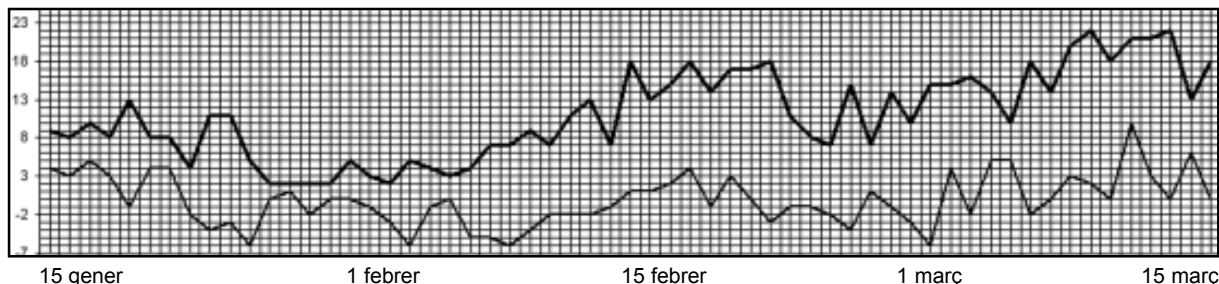
LA PUBLICITAT ARRIBA A MÉS DE 660 FAMÍLIES

PASSA-HO !!!

La temperatura de 15 a 15

PER FERMÍ MANTECA

DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES



UN HIVERN LLARG I FRED

Com podem veure en la gràfica, durant la segona quinzena de gener i la primera de febrer, les temperatures han estat realment hivernals: unes mínimes que s'han mantingut pràcticament sota zero i unes màximes que amb prou feina han superat els vuit graus. Cal remarcar, en aquestes circumstàncies, la poca distància que hi ha entre les línies de les màximes i les mínimes. Per contra, a mida que ens acostem al quinze de març, molt a prop ja de la primavera, la distància es va engrandint, ja que, mentre les mínimes encara registren valors molt baixos, les màximes ja s'eleven cap als vint graus, a causa de la radiació solar cada vegada més gran.

Les pluges han estat minses, encara que la humitat s'ha retingut. S'han de destacar els 52 litres de neu de finals de gener, que va romandre en els camps durant molts dies, ja que les baixes temperatures van impedir que es fongués ràpidament.

La primavera també es presenta amb els seus valors normals i és d'esperar que les mil gotes de l'abril i els raigs del maig continuïn amarant les terres, els boscos i les fonts.

PLUGES

16 gener	1 litre
28 gener	17 litres (neu)
29 gener	35 litres (neu)
19 febrer	1 litre
22 febrer	1 litre
27 febrer	3 litres



roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

**FUSTERIA
BACARDIT
DE CALAF, S.L.**

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

SOPA DE LLETRES

F	R	E	C	D	G	T	H	A	L	S	C	D	E	P	E	U	S	A
C	B	Q	S	E	S	P	C	B	I	S	I	N	L	F	T	R	O	D
B	E	S	O	D	E	Q	B	V	E	S	T	O	A	B	U	N	D	S
P	D	R	S	B	D	A	L	L	O	M	E	S	Q	I	E	C	T	G
F	H	O	A	C	A	A	D	G	U	B	E	T	T	A	G	J	L	O
D	F	C	V	F	T	O	N	X	G	U	N	I	R	T	A	U	R	R
A	Z	X	C	S	R	O	M	N	G	P	E	T	A	I	C	E	A	N
F	D	R	E	D	R	C	V	S	N	C	I	L	B	C	L	A	A	X
R	O	C	R	A	S	S	T	F	O	R	D	I	T	B	V	L	N	A
E	L	O	R	C	N	R	L	D	L	A	C	D	O	U	N	V	C	E
L	U	O	X	A	E	L	L	O	N	S	B	R	V	C	V	B	T	A
A	D	E	C	B	L	I	E	S	C	B	H	T	A	L	C	F	V	E
S	X	S	O	E	L	P	S	C	B	S	T	A	L	P	E	F	B	P
I	L	C	V	P	O	B	G	G	U	A	V	F	L	U	S	V	M	O
N	A	S	W	X	E	U	D	C	F	V	N	C	O	E	A	D	U	L
A	S	E	C	X	S	Q	U	E	C	F	R	A	N	S	C	V	B	M
O	N	I	N	E	S	T	O	V	A	L	L	E	S	F	G	U	E	S
A	X	A	X	C	R	D	S	O	Z	O	H	N	A	X	C	V	O	A
L	S	X	C	D	A	R	I	L	L	E	R	A	X	T	R	C	E	N

Busquem deu objectes que posa la Nina per ajudar la seva iaia a parar la taula.

L'acudit del Pleixats



- A què et dediques, tu?
- Mira, jo faig ioga, ganxet, surto a passejar, faig excursions amb l'Insero, en cuido dels néts... I tu, que fas?
- Jo sóc investigadora...
- Ah, com aquella dona policia que investiga els crims?
- No, investigo on m'he deixat les ulleres... on m'he deixat el bolso... on m'he deixat la compra...!

SOLUCIONS

SOPA DE LLETRES:
estovalles, plats, vasos, coberts, tovallons, aigua, pa, estalvis, setrill, saler

ENDEVINALLA:
El ninot de neu

ENDEVINALLA

Sóc un senyor gros i rodó, fresc i blanc com el cotó, que sempre es desfà amb l'escalfor

REFRANYS

A l'abril, cada gota en val mil

L'abril, el més gentil

Pel maig, cada dia un raig

Al maig, roses i cares precioses

ACUDIT

Al consultori:

-A la seva família hi havia algun diabètic?

-No, senyor metge, tots eren pagesos.



Farmàcia
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220
TORÀ (Lleida)



ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I
PER A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:
JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423



PEIX FRESC / CONGELAT

PLAÇA DEL VALL, 10
25750 TORÀ LLEIDA
TEL. 473481

VILAMAR. S.C.R. - NIF. G-25362427

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

T Hostal - Bar
TRÈBOL

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)



PINTURA
I DECORACIÓ
TÀSIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

Des d'aquest balcó obert, esperem la col·laboració d'aquelles persones que ens vulguin enviar els seus escrits literaris i els seus pensaments i records. L'equip de redacció valorarà cada un dels escrits i decidirà publicar el més adient. Moltes gràcies. Avui publiquem una col·laboració del Ramon, d'Ardèvol.

«ALGUIEN CANTÓ»

RAMON PALOU



Esperàvem la melodia amb anhel,
sens dubte, per a enamorats:
- «*Quizás no supe hablar, cuando te vi...*»

Quants anys? Quants records!
Era festa major.
Dies enrere, mil excuses per anar-hi.
Entre el brogit de gent,
no sé qui més hi havia,
però tu hi eres.

Ens buscàvem fins a trobar-nos.
Tots dos ho sabíem.
Quan abraçats estàvem,
el cor a mil bategava.
Recordo la nostra innocència
i la teva cabellera rossa que,
fer-la arribar a cintura volies,
per amagar les meves mans llargues,
dissimulant que ningú les veiés,
de com t'abraçava.

- Ets tan lluny i tan a prop a la vegada!
Xiuxiuejant a cau d'orella,
no ens calien gaires paraules,
que gairebé no en teníem.
Sentint la teva escalfor,
havia après a abraçar-te.

Els teus pits eren meus,
només nosaltres ho sabíem.
No perdiem pas el temps.
Ens fèiem grans en silenci.
Només n'apreníem.
No en sabíem més.
Les altres germanes,
bé que ho sabien;
però eres tu, senzilla,
innocent com jo.

- Pobre amor oblidat!
Quan la melodia avui he sentit,
de nou m'he fet jove.
- Oh, amor primer!
- Què ens va allunyar?
La nostra il·lusió va ser,
igual com s'acabava la cançó:
- «*...Mas cuando quise hablar,
alguien cantó.*»

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

CIMENTS - RAJOLS
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Opells

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

BROKER FONTANET S.L.

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE EMPRESARIAL
JURÍDICA I IMMOBILIÀRIA

Avgda. de la Generalitat, 3
25290 MOLLERUSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

Comar. Indústria, 7
25600 LA POBLA DE SEGUR
tel. 973 68 50 04 • fax. 973 68 05 04

Passeig Caputxins, 1. 1r. 1a.
43800 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

PER SANT JORDI, ELS LLIBRES DEL LLOBREGÓS

MARIA GARGANTÉ LLANES

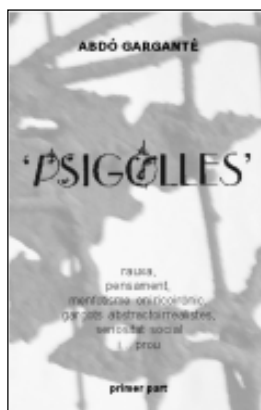
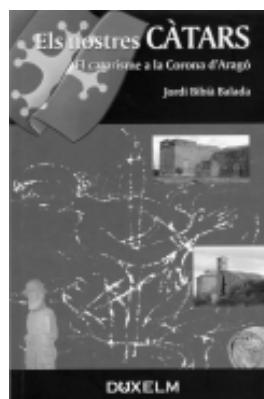
Una crònica de 1613 descriu la festa de Sant Jordi a Barcelona "*Ab gran solemnitat i regosijo (sic) de suavíssima i regalada música i cantòria de dos cors i orgue, i amb gran abundància de ramellets de fresques roses...*", el que certifica la presència de les roses com a protagonistes d'aquest dia. Pel que fa a la tradició del llibre -que avui es regala indistintament (i afortunadament) a homes i dones-, la seva "invenció" és molt més recent i va venir de la mà d'un escriptor i editor valencià Vicent Clavel Andrés, afincat a Barcelona, que l'any 1926 va proposar a la Cambra Oficial del Llibre de Barcelona instituir aquest dia per commemorar la mort de Miguel de Cervantes.

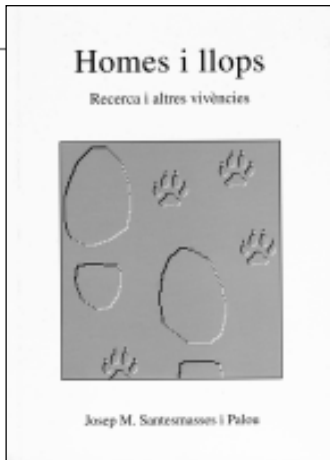
En tot cas, comprar llibres per Sant Jordi ha esdevingut un fet generalitzat i ineludible, de manera que m'atreveria a dir (i penso que no sóc pas massa exagerada en afirmar-ho) que, per a determinades persones, els llibres que adquireixen -via compra o via regal- per Sant Jordi, esdevenen "els llibres" que llegiran (o no) durant l'any. És per això que des d'aquest racó del Llobregós pretenem animar els nostres lectors per a què juntament amb el best-seller de l'any (segons les preferències), posin al cistell algunes de les obres que, bé per la seva temàtica o bé per la filiació dels seus autors, venen incardinades a aquest "microcosmos" del Llobregós.

La primera proposta podria ser **Foc colgat**, la miscel·lània en homenatge al toranès Mn. Palou -vegeu el noticiari d'aquest mateix número- i que és un recull de diferents textos sota la inestimable i sempre ben acreditada cura de Climent Forner.

La memòria -bé amb prespectiva històrica, o bé de forma més immediata- esdevé característica comuna d'alguns llibres com **Les arrels més antigues**, de Jaume Clavé, o bé **Homes i llops**, memòria de la gent i del territori, de Josep M^a Santesmases. D'història i memòria tracten els ja "clàssics" de Jaume Coberó, tot i que probablement els únics llibres seus que encara es puguin trobar a la venda siguin la **Història contemporània de la vila de Torà** i el llibre sobre el **Santuari de Pinós** -a part, també del volum corresponent a Torà de l'**Inventari del patrimoni arqueològic, arquitectònic i artístic de la Segarra**. I és a aquests inventaris de la Fundació Jordi Cases i Llebot que us remetem si us interessa el patrimoni (els volums publicats són els municipis de Sanaüja, Torà, Ivorra i Estaràs), com també a les publicacions de l'Associació d'Amics de l'Arquitectura Popular, en algunes de les quals es fa referència a interessants exemples d'aquest patrimoni de caràcter popular a la zona del Llobregós, com els molins d'Ivorra.

Pels entusiastes del catarisme i les singularitats històriques recomanem **Els nostres càtars**, de Jordi Bibià, barceloní amb arrels sanaüjenes, que fa un



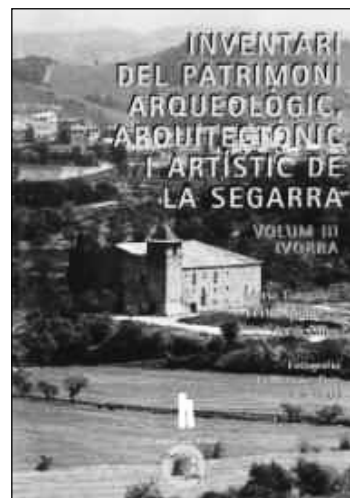
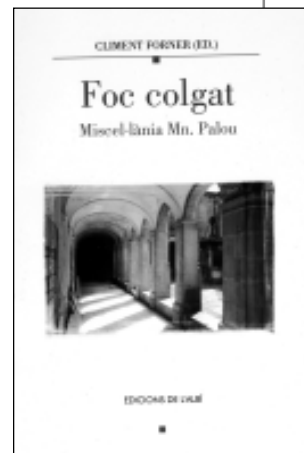


exhaustiu treball de camp per tal de resseguir les petjades càtares a casa nostra -també al Llobregós, on en troba constància documental a Sanaüja-, alhora que també aporta suggerents visions de determinada iconografia d'època medieval, interessant-se per testimonis materials conservats a Lloberola, Torà o Massoteres. Un bon complement i contrapunt, sens dubte al **Testament de l'últim càtar** de l'igualadí Antoni Dalmau.

En l'àmbit de la poesia, les opcions són diverses i sempre suggerents: des del celebrat i força recent **Càlcul d'estructures** del poeta de Sanaüja Joan Margarit, a l'imaginari gairebé surrealista i d'agilitat extraordinària de les **Psigolles** del toranès Abdó Garganté.

Abans d'acabar, deixeu-me sortir dels límits estrictes del nostre petit territori per recomanar-vos altres publicacions que sempre i d'alguna manera tenen a veure amb allò que ens lliga de forma indiscutible a la terra de la que formem part: em refereixo a la poesia del guissonenc Jordi Pàmias i més concretament a l'obra **Terra cansada**, guardonada amb el premi Crítica Serra d'Or 2005 i on el poeta gira de forma horaciana i delicadament romàntica la mirada vers el seu paisatge natal, que és la Segarra.

I finalment, un llibre que personalment em va seduir: es tracta de **Batecs del Corb**, un recull de cinquanta semblances de personatges de la Vall del Corb -l'altra vall extrema de la Segarra natural-. Una vall, doncs, que podria ser la nostra, i en la qual el periodista Pau Bori sap extreure -literària i fotogràficament parlant- el millor d'unies persones que exemplifiquen allò que és essencial i, en definitiva, el batec d'allò que és humà en un territori petit i singular. Com el nostre.



LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

TEXT: MARIA MORROS

FOTO: Sergi Vilaseca i Vila

La Teresa Vila i Bacardit ha nascut i ha viscut sempre a Cal Vila de Dusfort (Calonge de Segarra). La seva vitalitat i visió de futur l'han portat a transformar, junt amb la família, part del mas familiar en un acollidor allotjament de turisme rural. La Teresa alterna aquesta activitat amb el treball en una empresa i amb la tasca diària de mestressa de casa. Explica que la seva mare li va ensenyar els primers passos a la cuina i l'elaboració dels plats més tradicionals i que, sens dubte, ha estat sempre la millor mestra. De tota manera la Teresa és una cuinera innovadora. Té una bona bibliografia culinària de la qual en destaca "*La cuina de l'àvia Remei*", llibre dedicat per la mateixa autora, o bé "*Cuina fàcil*" de Montserrat Seguí de Queralt. A més, i sempre que pot, segueix els programes televisius dels cuiners Ismael Prados i Karlos Arguiñano. S'ha presentat en diferents edicions del concurs "*Fogons de l'Alta Anòia*" obtenint en l'apartat "Elixirs" un 1r premi amb el seu particular "Licor de Ratafia". Avui ens presenta una recepta que és molt apreciada per tota la família.



RAP A LA MARINERA

Dificultat: mínima **Temps:** 1 hora

Ingredients per a 4 persones:

8 talls de rap	Pebre blanc
24 musclos	Pebre vermell
400 g de cloïsses	Oli d'oliva Verge Extra
16 gambes	Vi blanc
Fumet de peix	Farina de blat

Sofregit:

1 ceba mitjana	Oli d'oliva Verge Extra
2 tomàquets	Un polsim de sal

DITES:

- * Menjar molt i pair bé, no pot ser.
- * Oli, vi i amic, l'antic.

Elaboració:

Posem a macerar en un bol i durant dues hores les gambes amb sal, pebre blanc i un raig de vi blanc. En una paella fregim el rap enfarinat. En una olla obrim al vapor els musclos i les cloïsses. En una altra paella fregim les gambes i un cop fregides les reservem. En aquest mateix oli hi fem el sofregit i en acabar ho triturarem amb el minipimer.

En una cassola de terrissa es posa el sofregit, les gambes, els musclos, les cloïsses i hi tirem el pebre vermell per sobre junt amb un raig de fumet de peix. Deixem que faci xup-xup uns 10 minuts i ja hi podem afegir el rap. Si convé s'hi pot afegir més fumet. Ha de fer xup-xup 5 minuts més i ja tenim el plat acabat.

S'ha de servir molt calent. Bon profit!

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.



Un tranquil
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)

Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322

www.calvinaire.turismerural.com

ENDURO

FOTOS: JULIÀ ARPA

Un toranès destaca a Basella

La població de Basella va acollir una nova edició del Memorial Toni Soler, una de les proves d'enduro amb més prestigi del calendari estatal, enguany molt condicionada per la neu i el fang. En aquesta edició hi van prendre part 1.150 esportistes, entre els quals hi va destacar el jove del Llobregós Roger Esteve Mas, pilotant una KTM de 125 cc.

El Roger, amb només 17 anys, va aconseguir el primer lloc en la seva cilindrada i una meritòria 12a posició en la general de la categoria júnior.

Els propers mesos aquest jove del Moto Club Segre correrà el campionat de Catalunya de resistència, i el d'enduro.



Pl. de la Creu, 9 - 25750 TORÀ (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103

Mòbil: 656 880 762



CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palauet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

ESCACS

El Club de Torà posa la directa a preferent

El Club d'escacs Torà ha iniciat el campionat provincial per equips amb molta autoritat. Quan es porten jugades sis jornades encapçala la classificació empatat amb la Seu d'Urgell, amb cinc victòries i una sola derrota.

Els segueixen Balaguer-B i Juneda a només mig punt, ambdós equips també amb opcions de guanyar el campionat.

Dels jugadors del Torà en destaca el Jordi Riera amb sis victòries consecutives.

L'objectiu d'aquesta temporada és el retorn a l'elit dels escacs provincials, la categoria preferent.



AUTOMOBILISME

El Ramon Llobera, de Vicfred, és el pilot de ral·li que la temporada passada va quedar campió a la Copa Open RACC Hyundai. Junament amb el copilot, Josep M. Tàsies, va rebre el premi en la seu de la Federació Catalana d'Automobilisme el passat dia 3 de febrer.

La trajectòria esportiva d'aquests automobilistes és curta, com ho és la seva edat. Van començar prenent part, amb només 15 anys, en les curses d'autocross de les festes majors dels nostres pobles. L'any passat va ser el primer que van córrer com a federats en la Copa Hyundai.



El premi obtingut ha consistit en 3.000 euros i una beca de 12.000, amb la qual han de prendre part en el campionat Volant RACC, amb un cotxe Peugeot. Es tracta de vuit proves de ral·li per carretera asfaltada en diferents llocs de Catalunya. Si en surten guanyadors podran disposar d'un cotxe oficial per córrer el Campionat d'Espanya i donar, així, el salt a un nivell

més gran i competitiu.

Aquests campions combinen la seva feina amb la pràctica d'aquest esport, esmerçant-hi temps i diners per a poder desenvolupar la pràctica de l'automobilisme en aquesta modalitat, no sense risc, dels ral·lis.



JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL



C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217



CLÍNICA DENTAL
TORÀ



ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ



enguixats i decoració

FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

 **PLADUR**

- * cornises
- * plafons
- * batacons
i sostres
desmuntables

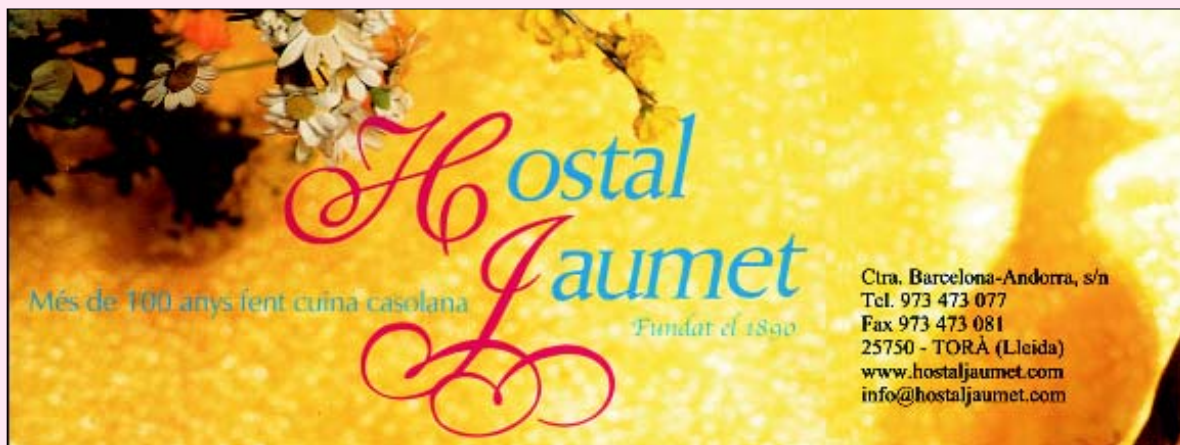
c/. Baix, 17, 2n. · 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 · Tel. Mòbil 617 283 849

 **VILAMU** SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida) Tel. 973 47 30 61
Fax: 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES., MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS





Hostal Jaumet
 Més de 100 anys fent cuina casolana
 Fundat el 1860

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
 Tel. 973 473 077
 Fax 973 473 081
 25750 - TORÀ (Lleida)
 www.hostaljaumet.com
 info@hostaljaumet.com



Electroinstal·lacions
JOAN MASANÉS BERTRAN

ELECTRICITAT, FONTANERIA, CALEFACCIÓ
 SERVEI I LLOGUER CAMIÓ AMB PLATAFORMA AÈRIA

Plaça del Vall, 34. 25750 Torà
 TEL-FAX: 973473200 mòbil 670881610



TALLER TORANÈS
 ANTONI FERRER

REPARACIÓ GENERAL
 GRUA PERMANENT

Castrol

Taller TORANÈS
 J.A. FERRER

REPARACIÓ GENERAL
 SERVEI DE GRUA PERMANENT
 SERVEI DE TAXI
 Ctra. Seu d'Urgell
 25750 Torà (Lleida)

Telf. 973 473 080 Mòbil 607559909